

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 30 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, RUGPJŪTIS — AUGUST 27, 1986

Nr. 167

Aušra Nr. 49(89)

Vyskupo A. Baranausko Biustas Anykščių bažnyčioje

Rašo: kun. Petras Rauda
Svedasai, 1971 m.

Grįžus iš tolimos kelionės, vysk. Paltaroko 1954 m. gruodžio mėn. buvau paskirtas į Anykščių parapiją talkinti vietos kunigams.

Bažnyčia milžiniška. Vien dėl didumo gali būti pavadinta bazilika.

Anykščių vardas iš jaunų dienų žinomas. Kauno kunigų seminarijos lietuvių literatūros dėstytojas prof. kun. Januševičius mums įskiepijo meilę „Anykščių Šilelio“ poemai, ir ją visą išmoko atmintinai. Žinojome ir jos autorius A. Baranausko biografiją.

Apėjau atrimuosius Šilelius, kurie poetui įkvėpė sedevrą poemą. Vėliau teko skaityti A. Mickevičiaus „Pan Tadeusz“, kur autorius, kalbėdamas apie medžioklę, iškelia gamtos grožį. Mano akimis, Baranauskas čia aplenkė Mickevičių. Kokio didelio masto poeta.

Lankant bažnyčias svetur, užtikdavau jose visokių atžymėjimų. Sakysime, Vokietijoje ant marmurinės lentos vienoje bažnyčioje surašytos I pasauliniame kare žuvusiųjų parapietų pavardės ir pridėta originali epitafija. Prancūzijoje, Orleano bažnyčioje šv. Joanos D'Ark garbei pastatytas kairėje navoje biustas — susimąsčiusi šventoji žvelgia į dangų. Tai karžygė mergaitė, išvadavusi Orleaną iš anglų okupacijos. Kitoje — mačiau kabo kardinoliška skrybėlė ir parašas parapietio, pasiekusio tokį aukštą rangą.

O Anykščių bažnyčioje jokio ženklo apie Baranauską, didį poetą ir, be to, aukštą hierarchą — vyskupą.

Viename pokalbyje su kun. Arlausku, faktiniu parapijos klebonu, iškėliau mintį: reikėtų kokių nors būdų bažnyčioje atžymėti tai įžymųjų parapietį. Pasiūliau bent portretą iškabinti. Klebonas projektui pritarė, bet pažymėjo, kad kasa ištuštėjusi, o, be to, pirmas darbas aptverti padidintas kapines.

Kilo mintis kreiptis į rašytoją A. Vienuolį — gal jis paremtų realizuoti šį projektą.

Vieną dieną nuėjau pas rašytoją ir išdėčiau mintis atžymėti vyskupą Baranauską koku paminklu bažnyčioje. Dabar tik antrinė aikštė mieste pavadinta Baranausko vardu. Rašytojas karštai pritarė projektui ir bekalbant priėmė išvados — geriau įtaisyti marmurinį biustą. Paminėjau, kad Bažnyčios kasa šiuo metu nepajėgia finansuoti. Galėsime paramos kreiptis į vieną kitą kunigą. Rašytojas sutiko tuojau finansuoti, kad pradėti darbą ir davė kelis tūkstančius rublių.

Zigmas Tolušis, turįs plačias pažintis Kaune, rekomendavo skulptorių Rudainską. Nuvykome abu pas jį. Sutiko imtis darbo ir, paklaustas, kiek galėtų viskas kainuoti, pasakė ne taip baisią sumą. Žadėjo tuoj pradėti darbą.

Darbu pasistūmėjus, buvo vėl reikalingi pinigai. Nuvykau pas rašytoją Vienuolį, pasakiau, kad reikia pinigų. Nieko nesakydamas nuėjo į kitą kambarį ir atnešė geroką plovštį pinigų. Padėkojau ir pažymėjau, kad šiuo metu kitų aukų nenumatoma. 1956 m. pavasarį gavau vyskupo parodymą vykti į Biržus klebono pareigoms. Anykščių kunigai, kadangi jie neturėjo tiesioginio kontakto su A. Vienuoliu, susirūpino, kaip bus su biustu. Nuvykau pas rašytoją, išdėčiau pasikeitusią situaciją. Čia pat atnešė dar plovštį pinigų ir pažymėjo, kad padengsias visas išlaidas, susijusias su biustu. Tegu kun. Arlauskas kreipiasi į jį.

Biusto darbas vyko gerai: reikėjo pjedestalo ir lentos su įrašu, atžymint vyskupą ir poetą. Tarp kitko saugumo organai nesykį atsilankė pas skulptorių biusto reikalui. Šis pasakė: „Gavau užsakymą ir jį vykdau“.

Darbas buvo baigtas, ir 1957 m. per šv. Onos atlaidus vysk. J. Steponavičius atvyko ir, biustą pašventino.

Įkalinti Nicaragvos laisvės kovotojai prieš tribunolą Managvoje laukia teismo sprendimo.

Svarstė Berno konferenciją

Ambasadorius Michael Novak, vadovavęs JAV delegacijai neseniai pasibaigusioje Berno konferencijoje apie „žmonių ryšius“, birželio 18 d. dalyvavo JAV Kongreso Helsinkio Komisijos apklausose, Washington. Pradedamas savo pareiškimą, jis padėkojo visiems už talką ir išskyrė NGO (ne valdžios organizacijų) grupes, kurios suteikė medžiagos Berno konferencijai, ypač lietuviams.

Anot Novako, žmonių ryšiai, palyginant su 1975 metais, ypač pablogėjo Sovietų Sąjungoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje. Sovietų Sąjungos taktika Berne buvo „kritikuoti kritikus“. Sovietai paprastai reaguoja „palaida, aistringa retorika, nekrepdama dėmesio į tikslumą ar įrodymus“.

Novak paaikšino, kodėl JAV atmetė kompromisinį baigminį dokumentą. Pavyzdžiui, dokumento pasiūlymai religijos klausimu buvo visai nepatenkinami. Teisė keliauti ir gauti leidinius pašto dokumente rezervuota oficialiems religinių organizacijų „atstovams“. Religinis leidinys ir objektas gauti ir nešioti teledizima „asmeniškai naudojimi“. Novako žodžiais, tai nepakenčiami esminių žmogaus teisių pažeidimai.

Kalbėdamas apie lapkričio mėnesį Vienoje įvyksiančią Helsinkio susitarimų peržiūros konferenciją, Novakas pareiškė, kad Vakarų valstybės ten turės progą padaryti „tikros pažangos“ žmogaus teisių ir ryšių srityse. Pirmą, darbotvarkė bus daug platesnė. Antra, konferencija bus atvira ir užtruks daug ilgiau, negu šešias savaites. Trečia, Otavoje, Budapešte ir Berne vakariečiai sudarė tvirtą platformą, kuri gali privesti prie tikros pažangos.

Helsinkio Komisijos narys, senatorius Malcolm Wallop pareiškė savo pasitenkinimą, kad JAV nepasidavė sovietų spaudimui ir atsisakė balsuoti už „silpną ir bereikšmį“ baigminį dokumentą, nepaisant sovietų pažadų padaryti nuolaidų išskirtų šeimų klausimu: „Sovietai turi žinoti, kad jie negali tokiais veiksmais nupirkti mūsų balsą, kai pats faktas, kad šeimos yra išskirtos, grubiai pažeidžia“.

Jeruzalės simfoninis orkestras, kuris daugiausia sudarytas iš Rusijos emigrantų žydų, šiuo metu gastroluoja Reginijoje. Jam diriguoja Zubin Mehta.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vakarų mokslininkai mano, kad geriausia proga sužinoti, kas ir kaip įvyko Černobylyje, bus šią savaitę, kai Vienoje susitinka su sovietų ekspertais aptarti įvykusios atominės katastrofos.

— Apskaičiuojama, kad 33 mil. amerikiečių neturi sveikatos apdraudos ir gyvena nuolatiniame baimėje, ką reikės daryti susirgus. Princetono universiteto ekonomistas Uwe Reinhardt siūlo JAV priimti panašų valstybinį draudimo planą kaip Kanadoje.

— Buves Filipinų diplomatas ir artimas buvusio prez. Markos draugas buvo suimtas Italijoje už nelegalių ginklų laikymą. Bienvendito Tantoco nuo 1983 m. buvo ambasadoriumi Vatikane, bet kai Corazon Aquino atėjo į valdžią, jis turėjo pasitraukti ir nuo tada liko gyventi Italijoje.

— 3 tūkst. fleitistų susirinko į New Yorką aptarti savo profesinius reikalus ir išbandyti naujai pagamintas fleitas.

Kamerūno ežero nuodingos dujos

Yaounde. Kamerūne įvyko reta gamtos nelaimė. Užgesio ugnikalnio kraterioje, susidariusio ežero dugne, įvyko sprogimas. Iš ežero pradėjo veržtis neaiškios kilmės dujos, kurios paplito po apylinkės kaimus. Žuvo mažiausiai 1,200 žmonių, daug galvijų, paukščių, žvėrių. Dujos sunkiai sužeidė apie 300. Nukentėjusių gali būti daugiau, nes nelaimė įvyko neprieinamoje, be kelių apylinkėse. Niekas tikrai nežino, kiek žmonių ten gyveno.

Nelaimė įvyko prieš anksčiau planuotą Izraelio premjero Pereso vizitą Kamerūne, kuris nutarė atgaivinti su Izraeliu diplomatinį ryšius. Premjeras atsisėdė su savimi 11 armijos gydytojų, 6 sanitarų ir kelias tonas vaistų, dujokaukių, neštuvų, antklodžių.

Prancūzija, Vakarų Vokietija ir Amerika irgi siunčia į Kamerūną specialistus ir ekonominę paramą. Dar nenustatyta, kokios rūšies buvo tos dujos. Istorikai prisimena, kad romėnų rašytojas Lucius Seneca dar 62 m. prieš Kristų rašė apie dujas prie Vezuvijaus ugnikalnio, kur nuo dujų išdėvė visos avys.

FBI suėmė sovietų šnipą

New Yorkas. — FBI sušauktoje spaudos konferencijoje reporteriams pranešė, kad šeštadienio naktį suėmė vieną sovietų fiziką. Tautų Sąjungos tarnautoją, dirbantį jų sekretoriato.

FBI išleistame pranešime sakoma, kad Gennadi Zakharov, kuris yra mokslo ir technikos skyriaus tarnautojas, požeminiame traukinyje New Yorke už 1,000 dol. gavo dokumentus, kuriuose buvo žinios apie vieną oro pajėgų lėktuvo motorą. Dokumentai buvo konfiskuoti, kai Queens kolegiją baigęs studentas juos perdavė Zakharovui, gaudamas minėtą sumą ir tuo pat painformavo FBI, su kuria šiame atvejuje palaikė ryšį jau per trejus metus.

Areštavimo metu agentai turėjo panaudoti jėgą, pameddami jį ant žemės, nes Zakharovas priešinosi tol, kol FBI pareigūnai suraikino jo rankas.

Kai buvo skambinama Sovietų ambasada Washingtone, niekas neatsakė į telefono skambinimą. Bet kai buvo pranešta Sovietų misijai Jungtinėse Tautose apie šį suėmimą, tai pareigas einąs diplomatas atsisakė komentuoti. FBI mano, kad jis yra KGB agentas.

Iki šiol FBI neatskleidė informatoriaus pavardės, bet pasakė, kad jis yra atvykęs iš Gvyanos, baigęs čia universitetą ir dirba Bendix ir General Electric kompanijose, kurios yra pagrindiniai kariuomenės kontraktoriai.

Komunistų agentas žodžiu pranešdavo, kokių žinių jam reikia; pagedavo gauti gaminamų dalykų sąrašą militarinėje srityje, kad galėtų susidaryti geresnį vaizdą, ką amerikiečiai gamina, — kalbėjo FBI asistentas John Hogan spaudai duotame pranešime New York. Zakharovas susitikdavo su minėtu studentu dažnai ir mokė jo tūkstančius dolerių, kad gautų vertingas žinias robotų, kompiuterių ir slapty instrumentų dalyse. Nuo pat pirmojo susitikimo viskas buvo pranešama FBI.

Pagal FBI žinias, Zakharovas atvyko į Ameriką 1982 m. kaip fizikas ir dirbo Jungtinių Tautų mokslo ir technologijos skyriuje. Kartu su juo atvyko jo žmona ir 12 m. duktė. Gyveno išsinuomavę privatų butą. Žmona ir duktė prieš mėnesį buvo išvažiavusios į Rusiją atostogų ir turėjo grįžti sekmadienį, bet negrįžo.

Jo bute buvo padaryta krata. Paimta 80 įvairių vienetų, kaip praneša JAV

New Yorke prokuroras Maloney. Nesakoma, kokie ne vienetai yra. Vyriausybė turi pagrindą manyti, kad jo bute rado įvairius šnipinėjimo dalykus, slaptus kodus pranešimams, užsienio agentų sąrašus ir išmokėjimo kvitus kitiems agentams. Daniel Sayner, kuris yra kontražvalgybos agentas, tiki, kad jo bute rasti daviniai yra surišti su Sovietų ir Rytų Europos žvalgybomis. Kaip tarptautinės organizacijos tarnautojas, jis turėjo vizą, kuri suteikė jam tik dalinį diplomatinį imunitetą. William Webster, FBI direktorius Washington, oficialiame pareiškime konstatuoja, kad Zakharovas piktnaudavo savo pozicija Jungtinėse Tautose, nes ši organizacija įsteigta palaikyti taiką tarp tautų, bet ne plėsti špionazui, kas pažeidžia Jungtinių Tautų chartą.

Jungtinėse Tautose dirba 492 sovietų žmonės. Amerikiečių ekspertai mano, kad trečdalis jų užsiima šnipinėjimu. Prez. Reaganas įsakė sumažinti sovietams štabą iki 170 asmenų. „Yra labai ir labai sunku sukontroliuoti tuos žmones“, — sako Reagano administracijos pareigūnas. Kaip ne pilno diplomatinio statuso asmuo, Zakharovas gali būti neįteisintas kalėti visam amžiui. Pilno statuso diplomatai, sugauti šnipinėjant, paprastai turi išvažiuoti į savo kraštą.

Tai yra pirmas kartas nuo 1978 m., kai Jungtinių Tautų tarnautojas apkaltintas špionazo aktu. Tada buvo suimti du tarnautojai, pasodinti kalėjime ir po šešių mėnesių iškeisti į sovietų disidentus. Kovo 7 d. išleistame rašte, prez. Reaganas deklaruoja: „Metų metais JAV vyriausybė pranešė Sovietams, kad jų Jungtinių Tautų personalas yra įsivėjęs į neleistinus veiksmus ir šiuos veiksmus jie tęsia toliau, kurie nieko bendro neturi su Jungtinių Tautų organizacijos reikalais, o ypač su špionazu“.

Vakar trumpoje teismo sesijoje Zakharovas tylėjo, tačiau aišku, kad jis suprato jam skirtus kaltinimus. Jo advokatas pasakė, kad jo klientui nereikia vertėjo. Įdomu, kad teismo salėje buvo atvykę iš Sovietų ambasados Washington Vladimir Kuzhnev ir kiti diplomatai.

Zakharovui neleistu, davus užstatą, išeiti iš kalėjimo, nes bijoma, kad jis gali pabėgti. Teisingumo departamentas, kuris šiuo metu turi kelias panašias bylas, sakosi nustebeš, nes „kur yra sovietai, ten visad yra panašūs atvejai“, sako vienas jų pareigūnų.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 27 d.: Kezaris, Monika, Tolvydas, Didirė.

Rugpjūčio 28 d.: Augustinas, Adelinda, Liukas, Tarvilė.

Oras

Saulė teka 6:11, leidžiasi 7:37.

Lietus, vakare šaltiau. Temperatūra dieną 80 l., naktį 60 l.

Ispanų sukaktis

Madridas. — Liepos vidury suėjo lygiai 50 metų nuo Ispanijos civilinio karo pradžios. Trejus metus užsitęsusi brolžudiško karo Ispanijoje metu žuvo apie šeši šimtai tūkstančių žmonių. Tai buvo vienas iš tragiškiausių epizodų ispanų tautos istorijoje. Civilinio karo metu ypatinai skaudžiai nukentėjo Ispanijos katalikų Bažnyčia. Vatikano radijui duotame pasikalbėjime, Badajoz vyskupas Montero Moreno nurodė, kad civilinio karo metu, respublikonų valdomoje srityje buvo nužudyti 14 vyskupų, 4,184 kunigai, 2,365 vyrai vienuoliai ir 283 seserys vienuolės, taigi iš viso daugiau negu 6,800 kunigų ir vienuolių. Vyskupas Moreno pažymėjo, kad daugelis kitų žmonių buvo išžudyti dėl jų religinių įsitikinimų ar vien dėl jų priklausymo katalikų Bažnyčiai. Buvo sugriauta daug bažnyčių, sunaikinti

neįkainojamos vertės krikščioniškojo meno turtai. Naujasis režimas Ispanijoje, pažymėjo vyskupas Moreno, iš pradžių daug padėjo Bažnyčiai užgydyti jai padarytas žaizdas, finansavo bažnyčių atstatymo darbus, užtikrino Bažnyčiai pilną veikimo laisvę. Tačiau įsigalėjus diktatūrai, buvo pradėtos slopinti demokratinės laisvės. Dėl to Bažnyčios santykiuose su režimu pradėjo reikštis įtępmas, kuris, pažymėjo vyskupas Moreno, ypač padidėjo paskutiniame generalo Franco valdymo desimtmetyje. Bažnyčia, baigė vyskupas, veiksmingai prisidėjo prie to, kad Ispanija be sukrėtimų iš diktatūrinio režimo perėjo į demokratinę santvarką.

— Sri Lankos autobuse sprogo bomba, žuvo 28 keleiviai, 40 sužeisti.

SKAUTYBĖS KELIAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

NAUJŲ VEIKLOS METŲ PLANAI

Chicago tautininkai ir praėjusio rajono stovyklos vadovybė rugpjūčio 20 d., susirinkę vs Antano Pauzolio namuose, aptarė praėjusią JAV Vidurio rajono stovyklą ir kaip ateinančias stovyklas planuojant pasinaudoti šioje įgyta patirtimi.

Bendrais bruožais buvo apžvelgti ateinančių veiklos metų planai, nustatytos kai kuriems bendriems įvykiams datos; šioje sueigoje plačiau sustota prie pirmojo šių veiklos metų renginio – sporto šventės. Kiti renginiai bus detalčiau svarstomi kitame posėdyje.

Sporto šventė

Chicago skautų ir skaučių sporto šventė ruošiamą sekmadienį, rugsėjo 28 d., Ateitininkų namuose ir sodelyje Lemonte, IL. Pradžią 1 val. p.p. Ta pačia proga bus pravestas ir oficialus grįžimas iš stovyklų į vienetus, todėl visos sesės ir broliai prašomi dėti sportinių drabužių, dėvėti tvarkingomis pilnomis uniformomis. Po oficialaus grįžimo į tūntus ceremoninio vyks sportiniai žaidimai, skautamokslių varžybos bei žaidimai. Kad nereiktų alkti, sesių tūntai pasirūpins, kad visi gautų nusipirktų užkandžių ir „minkštųjų“ gėrimų. (Šiame renginyje nebus parduodamas alus nei kiti alkoholiniai gėrimai.) Tėveliams ir svečiams bus kvapios kavos ir gardžių pyragų.

Buvo pasiskirstyta darbai ir nutarta kitame posėdyje aptarti likusias sporto šventės detales.

Sueigų pradžia

Skautiškos sueigos ir naujų narių registracija nutarta pradėti rugsėjo 13 ir 14 dienomis. Ir šiemet sueigos vyks šeštadieniais po pamokų lituanistinėse mokyklose Jaunimo centre Chicagoje ir Lemonte. Kai kurių vienetų sueigos vyks sekmadieniais Jaunimo centre. Apie atskirų tūntų ir vienetų sueigas tūntai praneš savo vadovams, vėms ir nariams bei narėms, o taip pat bus nuolat informuojama per „Skautybės kelią“.

Tautorama

Lapkričio 16 d. planuojama suruošti Tautoramą visų keturių tūntų paukštytėms, vilkiams, ūdrytėms, bebrams, skautams, tėms ir jūrų

jauniams, ėms. Įvykio ruošai ir planavimui vadovauja ps. Marytė Utz.

S. Čiurlionienės sukaktis

Sesių tūntai spalio 26 d. ruošiasi iškilmingai paminėti vyriausios skautininkės rašytojos Sofijos Kymantaitės Čiurlionienės 100 metų gimimo sukaktį.

Kalėdinė sueiga

Visų tūntų bendra kalėdinė sueiga šiemet numatoma gruodžio 14 d. Jaunimo centre. Šios sueigos planas bus svarstomas atskirame posėdyje.

Kaziuko mugė

Kad Kaziuko mugė neužkluptų nepasiruošusių, pranešama, kad ateinančiais metais mugė įvyks kovo 8 d. Jaunimo centre.

Kiti įvykiai

Apie kitus bendrus visiems tūntams įvykius bei atskirų tūntų sueigas, šventes ir pan. bus paskelbta veiklos metams prasidėjus. Apie visus planuojamus įvykius bus plačiau informuojama per spaudą.

Stovyklos

Jau nustatytos datos ateinančių metų stovykloms; prašoma jas pasižymėti savo kalendoriuose.

Chicago skautiškųjų tūntų stovykla vyks liepos 11-25 dienomis Rako stovyklavietėje.

Ateinančiais metais LS Seserijos „Gintaro“ ir LS Brolijos „Ažuolo“ vadovų, vių mokyklos vyks Rako stovyklavietėje liepos 4-10 dienomis.

LIEPSNELIŲ IR GILIUKŲ SUEIGOS

„Aušros Vartų“ tunte pradedamos „liepsnelių“ ir „giliukų“ sueigos priešmokyklinio amžiaus vaikams (nuo 3 metų amžiaus). Tuomi siekiama sudaryti galimybę jauno amžiaus lietuviukams susieti, susidraugauti ir pradėti žengti skautiškąjį kelią. Vadovų globoje „liepsnelės“ – mergaitės ir „giliukai“ – berniukai, dirbs, pieš, žais, mokysis lietuviškai dainuoti ir žaisti ratelius.

Šių veiklos metų pirmoji sueiga įvyks šeštadienį, rugsėjo 13 d. Jaunimo centre, posėdžių kambaryje (už kavinės). Sueigos vyks nuo 10:00 iki 11:30 v.r. Šios sueigos vyks du kartus per mėnesį. Sueigas

Jūrų skaučių pastovyklė pasiruošusi inspekcijai

Nuotr. J. Tamulaičio

praveda šiame darbe jau trečietai dirbančios vadovės s. tn Vida Milavickienė ir ps fil Jūratė O'Brien.

Nauji nariai kviečiami registruotis iki rugsėjo 10 d. pas vadovę Vidą, tel. 254-7473. Pirmoji sueiga įvyks rugsėjo 13 d. 10 val. ryto.

LOS ANGELES SKAUTŲ BIBLIOTEKOS ATIDARYMAS

Šių metų birželio mėn. 15 d. Tautinių namų patalpose buvo atidaryta skautų būklo biblioteka. Į atidarymo iškil-

mes susirinko didelis būrys žmonių. Atsilankęs gen. konsulas Vytautas Čekanauskas tarė gražų sveikinimo žodį. Poetas Bernardas Brazdžionis kalbėjo apie bibliotekų kultūrinę reikšmę žmonijai, atskėdamas lietuviškųjų bibliotekų užuomazgą iki 16 amžiaus pradžios. Poetas ragino Los Angeles skautus ir skautes nuolat papildyti bibliotekos lentynas naujais leidiniais ir jais dalintis su platesne visuomene.

Skautų būklo patalpos, su bibliotekai skirta vieta, brolių rūpesčiu buvo įrengtos jau prieš porą metų. Los Angeles skautija dėkinga broliams, ypač vs Myk. Naujokačiui, vs V. Sviderskui, ir vs V. Varnui. Suneštų knygų katalogavimo ir tvarkymo darbą atliko „Kunigaikštienės Gražinos“ būrelio sesės. Šiuo metu būreliui vadovauja vyr. skautė vs Violeta Gedgaudienė. Daugiau kaip pusę metų pasikeisdamos dirbo sesės: s. D. Balčienė, s. I. Bužėnienė, s. M. Pažėnienė, vyr. sk. E. Pažėnienė, s. B. Prasauskienė, vyr. sk. vs P. Valiulienė, vs fil. I. Vilkinė ir s. V. Zelenienė. Šios būrelio sesės „bibliotekininkės“ apsiėmė ir toliau biblioteką aptarnauti, pasižadėdamos budėti du kartus savaitėje visuomenės reikalmis. Viso šio projekto darbo eigą ir planus atėičiai nupasakojo sesė Zelenienė. Atidarymo iškilmes nuotaikeingai pravedė būrelio vadovė sesė Gedgaudienė. Atsilankiusius svečius skaniai pavaišino būrelio sesės savo pagamintomis vaišėmis.

Iškilnių programos metu paukštytė Vilija Sekaitė ir liepsnelė Vilija Gulbinaitė gražiais eilėraštauks atstovavo būsimiesiems skautytėjams. Ta pačia proga sesė vyr. sk. Gaile Radvienytė buvo įteikta šimtinė, kuria sesės gražinietės parėmė Gailes kelionę į lituanistinį seminarą (Kent'o universitete).

Rajono vadė s. Marija Butkienė, įvertindama būrelio prasmingą veiklą, dėkojo už darbą ir įteikė per vadovę sesę Violetą gražiai išrašytą ir įremtą adresą – skautišką Ačiū (adreso meniškas darbas buvo atliktas s. A. Paziū-

Los Angeles „Kunigaikštienės Gražinos“ būrelio sesės dirba skautų būklo bibliotekoje. Iš k. s. Birutė Prasauskienė, s. Vanda Zelenienė, vyr. skautė Elena Pažėnienė ir vyr. sk. vs Petronėlė Valiulienė. Nuotr. M. Pažėnienės

VLIKAS KVIECIA

Mieli skautai ir skautės,

VLIKAS nuoširdžiai kviečia Jus dalyvauti 8.m. lapkričio 1-10 d. VLIKO rengiamose išvykoje į Europą:

1) Vienoje, Austrijoje, vyksiančią Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją, kur lietuviams svarbu pristatyti okupuotos Lietuvos reikalą.

Vienoje vyks įvairūs renginiai ir Jūs dalyvavimas būtų labai naudingas.

2) Po ESB konferencijos kviečiame dalyvauti VLIKO seime, Londone, Anglijoje, kur Jums būtų proga susipažinti su VLIKO vedama Lietuvos laisvinimo kova Londone seimą globoja Didž. Britanijos Lietuvių sąjunga.

Jungiamo šios išvykos programą ir tikimės, kad galėsite dalyvauti.

Su geriausiais linkėjimais, Dr. Kazys Bobelis, Vyriausio Lietuvos Išlaivinimo komiteto pirmininkas

SKAUTIŠKI ĮVYKIAI

Chicagoje

Rugsėjo 13-14 d. – Pirmosios naujųjų veiklos metų sueigos Jaunimo centre ir Lemonte lituanistinėje mokykloje.

Rugsėjo 27 d. – Filisterių skautų sąjungos Chicago skyriaus pobūvis Jaunimo centre.

Rugsėjo 28 d. – Chicago skautų ir skaučių sporto šventė-gegužinė Ateitininkų namuose Lemonte.

Spalio 10 d. – Akademinių Skautų sąjūdžio iškilminga sueiga Tautiniuose namuose.

Spalio 17 d. – Akademinių Skautų sąjūdžio metinė šventė Lietuvių Tautiniuose namuose.

Spalio 18 d. – „Puota jūros dugne“ Jaunimo centro didž. salėje. Ruošia jūrų skautininkų, kių „Grandis“.

Spalio 19 d. – „Lituanicos“ tūnto sueiga Jaun. centro didž. salėje.

Spalio 26 d. – S. Kymantaitės Čiurlionienės 100 metų gimimo sukakties minėjimas. Ruošia Chicago skaučių tūntai.

Lapkričio 16 d. – Tautorama Jaunimo centre.

Gruodžio 14 d. – Visų Chicago tūntų kalėdinė sueiga Jaunimo centre.

Kovo 8 d. – Kaziuko mugė.

Kovo 22 d. – „Lituanicos“ tūnto sueiga.

Noras daryti pažangą jau yra didelė pažanga.

Rolin

Clevelando skautų skiltis prie savo palapinės Vidurio rajono stovykloje.

Nuotr. J. Tamulaičio

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Second class postage paid at Chicago, Ill.

Subscription Rates: \$53.00 – Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur – Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Sėstadien. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30–4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisto savo nuostata. Nesuaukštinti straipsniai nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

rienės).

Pagaliau sekė simbolinio kaspino (šiuo atveju tautinių raštų juostos) atrisimas ir visų svečių pakvietimas apžiūrėti įrengtą biblioteką. Prie įėjimo ant sienos kabėjo plakatas (išrašytas jūrų sk. R. Matienės), kuriame Los Angeles skautai ir skautės dėkojo L.A. visuomenei už maloniją ir

dosnią paramą bibliotekos reikalmis, perleidiant savo knygų rinkinius, kurie labai pravers būsimiesiems vadovams.

V.Z.

DR. IRENA KURAS
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofiso perėmė
DR. S. LAI
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS NAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4,
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0259
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses".
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofiso perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 430-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Sėst. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽUOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

DR. VILJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOŠ CHIRURGIJA
(Aukštai nuimami ofisai)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val. pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineto perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7;
antr. ir penkt. 10-4; sėst. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. 233-8553
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. – 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVICIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Ne chirurginis išsipūstusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą.
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-6101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. penkt. ir 5-7 val. vak.
Treč. ir sėst. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Sėst. 12 iki 4 popiet

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS – karūnėlės,
titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Lietuvos komunistų partijos centro komiteto organas „Tiesa“, kuri drauge yra ir organas okupuotos Lietuvos Aukščiausios tarybos bei ministerių tarybos, savo 163 numerio liepos 16 d. paskelbė naują švietimo įstatymą, kuris oficialiai pavadintas: „Lietuvos Tarybų Socialistinės respublikos liaudies švietimo įstatymas“.

Tai platus, smulkiai sudarytas įstatymas, kurio tekstas apima ištisus tris puslapius, tokio dydžio, kaip „Draugo“, tik smulkesniu šriftu.

Įstatymas numato platesnį visuotinį švietimą, mokyklų ir besimokančių apgrūpinimą, teisių lygybę švietimo srityje. Tas skambėtų nebologai, bet kas iš to, kad sovietinėje santvarkoje įstatyminiai nuostatai yra vieni, o gyvenimo praktika — kita, kaip ir su konstitucija, kuri garantuoja visų lygybę, žodžio, minties laisvę, o praktikoje tuo tegali naudotis tik privilegijuota komunistų klasė, o kitiems — žiauri priespauda.

Taip pat yra ir su švietimu. Įstatymas numato visiems lygybę švietimo srityje, tuo tarpu tiems, kurie pastebimi turį daugiau ryšio su Bažnyčia ar pastebimi daugiau pasireikią Lietuvos patriotai, uždarytos durys į aukštąjį švietimą. Tuo tarpu komunistai turi tokių privilegijų, kokias sunku ir įsivaizduoti ir jokiū būdu neįmanoma pateisinti. Prisiminkime, pavyzdžiui, faktą, kurį pabrėžia savo naujoje knygoje buvęs Maskvos kontroliuojamos Lenkijos užsienio reikalų viceministeris ir ambasadorius Washingtono Romualdas Spasovskis, dėl sovietinių skriaudų savo tautos žmonėms atkritęs nuo tarnybos Maskvai, gavęs politinio pabėgėlio teises Amerikoje ir neseniai išleides įdomią atsiminimų knygą: „The Liberation of One“. Joje jis rašo, kaip pas jį atėjęs aukščesnis komunistinis pareigūnas, sužinojęs, kad Spasovskis dėl karo aplinkybių nebegalėjo įsigyti aukštojo mokslo diplomų, jam kalbėjo: „Aš Jums duosiu sąrašą profesorių. Nueikite pas juos. Jie jums sudarys kai kokius egzaminus, bet tai bus tik formalumas. Per šešis mėnesius Jūs jau gausite magistro laipsnį, o po to seks doktoratas... Mes suorganizuojame mokslo laipsnius visiems aktyviems partijoms nariams. Dabar visi (mūsų šalis) jau turi laipsnius, o kai kurie jau tapo profesoriais. Tai nuolatinė tarnyba ir ji randama labai pelninga. Partija tą kelia remia...“

Naujas švietimo įstatymas, aptardamas švietimo įstaigų uždavinius, pažymi, kad jie atliekami „komunistiškai auklėjant vaikus ir jaunimą kaip Tarybų valstybės piliečius“. Taigi, auklėti ne kaip Lietuvos ar kurios kitos valstybės piliečius, bet kaip Tarybų, atseit, Sovietų Sąjungos, ir, tai auklėti tik viena siaura kryptimi — komunistiškai, ruošiant būti klusniais ir nuolankiais diktatūriškai valdančiai komunistų partijai. Nuostatas panašus, kaip buvo nacių siekimai.

Įstatymo trečias straipsnis užtikrina „galimybę mokytis mokykloje gimtąja kalba“. Tai tik popierinis užtikrinimas. Maskva išvežė daugybę tūkstančių lietuvių į Sibirą, tūkstančius vaikų, bet nė vienoje vietoje neleidė atidaryti mokyklų lietuvių kalba. Maskvos kontroliuojamoje Gudijoje yra daug lietuviškų kaimų, bet niekur neleidžiama turėti mokyklų gimtąja lietuvių kalba. Lenkai buvo kietie lietuviai, bet ir tai toleravo lietuviškas mokyklas,

bet Maskva — ne.

Ketvirtosios straipsnio šeštame paragrafe užtikrinama „dėstomosios kalbos pasirinkimo laisvė — mokytis gimtąja kalba arba kitos TSRS tautos kalba“. Bet brukama rusų kalba jau net į vaikų darželius Lietuvoje. Lietuvos universitete studentas, rašęs disertaciją, net ir apie lietuvių kalbą, turi ją rašyti rusiškai.

To pat straipsnio 8 paragrafas skelbia: „mokymo ir komunistinio auklėjimo vieningumą“. Atseit, mokykla pirmojo vietoj nebeterauja tiesiai, o komunistinei indoktrinacijai. Ir devintame paragrafe pabrėžiama „augančios kartos mokymo ir auklėjimo ryšys su... komunistinio kūrmo praktika“. Mokyklos, viešon bendrojo švietimo židinių, paverčiamos diktatūrinėmis komunistinėmis Maskvai palankių žmonių peryklomis.

Ketvirtosios straipsnio 12-ju paragrafu skelbiama: „mokymo pasaulietiškas bei religijos įtakos“. Tai komunistinė diktatūra švietimo įstaigose neleidžiant priaugančiai kartai pasilaikyti tų idealų, kuriuos jie atsinešė iš šeimos, kurie tėvams, visai šeimai yra brangūs. Tas dar aiškiau nusakoma penktame straipsnyje, pažymint, kad švietimas „tarnauja jaunimo komunistiniam auklėjimui“. Taigi, kaip naciai mokyklas buvo paverę jų ideologijos peryklomis, taip Sovietų Sąjungoje užgnaužiamą laisvąjį švietimo sistemą, verčiant mokyklas ruošti klusnius okupantų durtuvais palaikomos komunistinės diktatūros tarnus.

Aštuonioliktojo straipsnyje norima užtikrinti, kad mokyklos turi auklėti „savarankiškumą“, bet savarankiškumo negali likti, kada pakartotinai visame švietimo įstatyme reikalaujama mokslievis vesti vien tik komunistinio auklėjimo keliu, niekur nenukrypstant nuo šios diktatūrinės sistemos. Toks reikalavimas pabrėžiamas ir 30 straipsnyje, reikalaujant mokyklose „formuoti marksistinio-leninistinio pasaulėžiūrą, skiepyti komunistinį ištikinimą“, tuo visam švietimui nurodant siaurą partinį kelią.

58-me straipsnyje išskaičiuojant specialiųjų vidurinių mokyklų uždavinius, kurie svarbiausia turėtų apimti specialų paruošimą, vistik skelbiamas reikalas „formuoti marksistinio-leninistinio pasaulėžiūrą, skiepyti komunistinį ištikinimą, tarybinį patriotizmą, internacionalizmą, pasirengimą ginti socialistinę Tėvynę“. Taigi ginti mūsų atvejų, ne Lietuvą, o Sovietų Sąjungą, ugdyti ne tautinį patriotizmą, o tarybinį atseit, ištikinimą Maskvai.

Tame pat straipsnyje pažymimas reikalas ugdyti humaniškumą, bet kiek tam galimybių, kada mokiniai mato idealistus patriotes kalinamus, tremiamus, persekiojamus, net žudomus.

Naujas įstatymas, 85 str., isako ir tėvams: „Tėvai ir juos atstojantieji — privalo auklėti vaikus aukštos komunistinės moralės dvasioje“. Taigi partija savo kruviną batą kiša ir į šeimos gyvenimą.

Koks tos komunistinės moralės aukštumas, kada tautos atimama laisvė, kada be teisimo tremiami nekalti žmonės, kada vykdomas tautų genocidas, uždaranč geriausių piliečių darbo vergų stovyklose.

Labai gaila, kad nauju įstatymu Lietuvos mokyklų daromos okupanto diktatūrinės partinės doktrinos daigynais.

Juoz. Pr.

JŲ IR MŪSŲ SIEKIAI

Minint krikšto sukaktį

JUOZAS VITENAS

Regiantis Lietuvos krikšto sukaktį, Panevėžio vyskupijos kunigai pernai parašė prašymus Lietuvos vyskupams ir sovietų vadovui Gorbachiovui, pareikšdami savo pageidavimus, ką reikėtų šios sukakties proga padaryti. Pažymėtina, kad šiuos prašymus pasirašė 127 Panevėžio vyskupijos kunigai, kurių iš viso tuo metu vyskupijoje buvo 130. Šie abu prašymai yra paskelbti LKB Kronikoje Nr. 70 (žiūr. „Draugas“, 140-144 Nr.).

Toks vieningas Panevėžio vyskupijos kunigų nuomonės pareikšimas ir jų prašymų paskelbimas LKB Kronikoje leidžia manyti, kad jų prašymai atspindi ir kitų vyskupijų kunigų bei tikinčiųjų nuomonę. Todėl verta pažvelgti, ko šie kunigai nori, ir jų prašymus palyginti su išeivijoj reikiama pagedavimais.

Popiežiaus apsilankymas

Savo rašte Lietuvos vyskupams Panevėžio vyskupijos kunigai pirmiausia prašo „pakeisti Sv. Tėvą Joną Paulių II 1987 metais aplankyti Lietuvą ir dalyvauti jubiliejaus iškilmėse“.

Kaip matyti iš LKB Kronikos Nr. 70, Lietuvos vyskupai tuo reikalu kreipėsi į sovietų valdžią, ir pernai gruodžio 20 į Religinį reikalų tarybos įgaliotinio P. Anilionio sukvietus Lietuvos vyskopus „Lietuvos Ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas“ Česnavičius dėl popiežiaus pakvietimo į Lietuvą paaiškino, kad „tai ne Lietuvos vyskupų ir Lietuvos vyriausybės kompetencijoj. Tai Maskvos ir Vatikano reikalas, o tarp jų nėra diplomatinių santykių...“.

Galima kviesti žmogų į Tarybų Sąjungą, — dėstė prelegentas, — kuris komunizmui ir socialistinė santvarką pavadino XX amžiaus gėda, o audiencijoj priėmė pagarsėjusią antitarybinio žydo Sacharovo žmoną.

Matulaičio beatifikacija ir Vilniaus katedra

Antrojo vietoj Panevėžio vyskupijos kunigai pageidauja, kad vyskupai paprašytų popiežių šio jubiliejaus proga paskelbti palaimintuoju Garbingąjį Dievą Tarną arkivyskupą J. Matulaitį. Greta to jie prašo vyskopus išryškinti palaimintojo Mykolo Giedraičio kultą bei supažindinti tikinčiuosius su kitomis mūsų tautos religinėmis asmenybėmis — kun. A. Rudamina,

kun. J. Pabrėža ir visa eile asmenų, pastaruoju metu pasižymėjusių religinėmis dorybėmis. Toliau jie prašo susirūpinti Kauno kunigų seminarijos reikalais, testai blaivybės darbą bei prašyti sovietų valdžią, kad būtų sugrąžintas į pareigas ištremtas Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius vysk. J. Steponavičius, kad būtų peržiūrėtos bylos kunigų A. Svarinsko, S. Tamkevičiaus, J. K. Matulionio ir pasauliečių, nutestų už tikinčiųjų teisių gynimą, ir kad jie būtų paleisti. Pagaliau vyskupai raginami prašyti sovietų valdžią, kad tikintiesiems būtų sugrąžinta Vilniaus katedra ir Sv. Kazimiero bei Klaipėdos bažnyčios.

Rašte Gorbachiovui Panevėžio vyskupijos kunigai išdėsto suvaržymus tikintiesiems ir nurodo sovietų konstitucijos nuostatus bei tarptautinius susitarimus dėl religinės laisvės užtikrinimo. Jie taip pat primena, kad Vilniaus katedra atimta iš tikinčiųjų, o Sv. Kazimiero bažnyčia paversta ateizmo muziejum. Pažymima, kad kunigai Svarinskas, Tamkevičius, Matulionis ir kai kurie pasauliečiai nutestai už tikinčiųjų teisių gynimą ir prašoma juos išleisti.

Tokie yra Panevėžio vyskupijos kunigų pageidavimai Lietuvos vyskupams ir sovietų vadovui Gorbachiovui ryšium su krikščionybės sukakties minėjimu.

O kokie yra išeivijos siekiai? Pastaruoju metu jie išreiškiami kai kurių veikėjų išgalvotu šūkiu: šventasis, kardinolas ir Vilniaus arkivyskupija. Kaip matome iš Panevėžio vyskupijos kunigų prašymų, jie tokių reikalų visai nekelia.

Šventojo reikalas

Tiesa, Lietuvos kunigai prašo, kad popiežius paskelbtų palaimintuoju Garbingąjį Dievą Tarną arkivyskupą J. Matulaitį. Tai realus prašymas. Jo paskelbimo palaimintuoju byla jau yra baigta ir, kaip buvo pranešta, popiežius krikšto sukakties iškiliu proga jį ir paskelbs palaimintuoju. Tačiau reikalaujanti, kad popiežius paskelbtų šventuoju Matulaitį ar ką kitą, yra nesuapratimas ir todėl Lietuvos kunigai to ir neprašo.

Kas kiek domisi šiuo reikalu, žino, kad yra šventaisiais paskelbimo procedūra. Popiežius neskelbia šventuoju

pagal pareikalavimą. Jų vardai turi būti iškelti ir jų šventumo dorybės įrodytos. Žinoma, lietuvių tauta savo istorijoj turėjo šventų žmonių ir kai kurie jų yra Bažnyčios pripažinti: Kazimieras paskelbtas šventuoju, Giedraitis ir Matulaitis — palaimintaisiais. Bet kad daugiau nebuvų pakelta į altoriaus garbę, dalinai esame kalti mes patys, kad tuo nepasirūpinome, ir dalinai, o gal labiausiai, kaltos istorinės sąlygos, ypač pastaruosius du šimtus metų išskyrus trumpą nepriklausomybės laikotarpį) trunkanti Lietuvos okupacija. Be abejo, sovietų ištremtų į gulagą ir ten nukankintų tarpe ne vienas pasižymėjo šventumu (ir Panevėžio vyskupijos kunigai mini jų pavardes), bet nuožmūs okupantas ne tik juos, bet ir jų šventumo liudininkus bei kitokius įrodymus sunaikina. O be įrodymų šventojo nepasakelbsi. Todėl reikalaujame, kad popiežius tik pagal mūsų reikalavimą ką nors paskelbtų šventuoju, mes tik apsiuokiname.

Kardinolo klausimas

Panevėžio vyskupijos kunigai taip pat nė žodžiu neužsimena apie kardinolą Lietuvai paskyrimą. Šį reikalą jie be abejo geriau supranta, negu mūsų veikėjai.

Iš tikro tai yra gana sudėtingas klausimas. Pirmiausia reikia kandidato, kuris būtų priimtinas Vatikani, Maskvai ir Lietuvos tikintiesiems.

Antra, ši klausimą sukomplikuoja vysk. J. Steponavičiaus padėtis. Jis, kaip Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius, turėtų būti pirmasis kandidatas. Tačiau jis yra iš Vilniaus ištremtas ir todėl Maskvai tikriausiai nepriimtinas. Paskyrus kitą kardinolą, vysk. Steponavičius būtų neteisėgai apeitas ir tai įžeistų kovotojus už tikinčiųjų teises.

Be to, kaip skelbiama, vysk. Steponavičius yra pakeltas kardinolu in pectore, ir popiežius jam yra pasiuntęs savo kardinolo skrybėlę. Kai kas teigia, jog tai rodo, kad vysk. Steponavičius yra tikrai pakeltas į kardinolus, nes, kitaip esant, popiežius nebūtų padaręs tokio gesto. Tad jie vysk. Steponavičius yra kardinolas, nors slapas, tai jau eiti kalba apie antro kardinolo Lietuvai skyrimą.

Kai kas nuvertina slapto kardinolo paskyrimą. Esą

viešai paskirto kardinolo sovietai negalėtų taip lengvai stumdyti. Tačiau reikia abejoti, ar vysk. Steponavičiaus padėtis dabar būtų geresnė, jei jis būtų viešai paskelbtas kardinolu, ir ar jis galėtų geriau patarnauti Bažnyčios ir Lietuvos reikalams. Dabar kas rašo apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje, paprastai primena ir slapto kardinolo paskyrimą kaip tikinčių persekiojimo įrodymą. Viešas kardinolo paskyrimas rodytų labiau normalią Bažnyčios padėtį ir todėl klaidintų jos geriau nežinančius.

Greičiausiai tokiais sumetimais ir Maskva pritarė kardinolo paskyrimui, jie susitarė su Vatikanu dėl kandidato ir būtų išspręstas vysk. Steponavičiaus klausimas. Tai pvz. rodo įgaliotinio Anilionio pasakymas pernai sukvietus Lietuvos vyskopus, kad „jubiliejaus metu Vilnius tikriausiai turės vyskupą arba kardinolą“ (LKB Kronika, Nr. 70). LKB Kronika iš to pareikšimo nedaro jokių išvadų ir todėl neaišku, kaip tai gali būti padaryta. Atrodo, jog Anilionio nuomone Vilnius dabar neturi vyskupo. Tačiau pagal oficialų Vatikano leidinį „Annuario Pontificio 1985“ Vilniaus apaštalinis administratorius yra vysk. Steponavičius (impedito, tai yra sutrukdytas eiti pareigas). Taip esant, Vilnius gali turėti vyskupą, sovietams leidus vysk. Steponavičiui grįžti į pareigas arba Vatikaniui jį nušalinus ir jo vieton kitą paskyrus. Pastaroji alternatyva būtų aiškus Maskvos laimėjimas ir smūgis kovotojams už katalikų teises.

Iš Anilionio pareikšimo taip pat neaišku, ar tas Vilniaus vyskupas būtų ordinaras ar apaštalinis administratorius, kaip dabar yra vysk. Steponavičius. Jei popiežius jį paskirtų ordinaru, tai ir kiti Lietuvos vyskupai turėtų gauti tokį pat paskyrimą. O be to jis, kaip sostinės vyskupas, turėtų būti pakeltas arkivyskupu ir paskirtas Lietuvos metropolitu, kaip Lietuvos nepriklausomybės laikais tokį titulą turėjo Kauno arkivyskupas.

O tai reikštų pilną Lietuvos bažnytinės provincijos pertvarkymą ir jos padėties suformalinimą. Tai rodytų ir Vatikano politikos Lietuvos atžvilgiu pakitimą, nes iki šiol, kol pačios Lietuvos padėtis nenormali, Vatikanas atsisako skirti vyskupus ordinarus, ir todėl šiuo metu Lietuva neturi nė vieno vyskupo ordinaro, bet tik tiktai vyskupijų apaštalinius administratorius.

Taigi kardinolą Lietuvai klausimas nėra taip papras-

tas, kaip kai kas galvoja, ir todėl kaltinimas popiežiaus už jo nepaskyrimą rodo padėties Lietuvoje nesupratimą.

Vilniaus arkivyskupija

Panevėžio vyskupijos kunigai savo prašymuose taip pat nekalba apie Vilniaus arkivyskupijos priskyrimą prie Lietuvos bažnytinės provincijos. O kai kurie mūsų veikėjai tai laiko dabar svarbiausiu reikalu. Jie reikalauja arkivyskupiją priskirti, o nepasako konkrečiai, kas turi būti padaryta. Bendras reikalavimas sudaro įspūdį, kad ji tebeprisklaido Lenkijai. Kad taip nėra, tiek vysk. P. Baltakis, tiek kiti yra aiškiai pareiškę, kad „Dabartinė Lietuvai priskirta Vilniaus arkivyskupijos dalis neturi jokių ryšių su Lenkijos bažnytine provincija. Ji pilnai įjungta į Lietuvos vyskupų konferenciją“ („Draugas“, 1986.II.4).

Kad taip iš tikro yra, nurodomi tokie faktai: Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius paskirtas vysk. J. Steponavičius (sovietams jį ištrėmus iš Vilniaus, jo pareigas dabar eina kun. V. Gutauskas), jis yra pilnateisė Lietuvos vyskupų konferencijos narys ir jo rezidencija yra Vilniuje.

O ko daugiau norima? Kad Vilniui būtų paskirtas arkivyskupas ordinaras, Lietuvos metropolitas, kardinolas? Kaip ką tik matėme, tai yra šiuo metu sudėtingas klausimas ir jo išsprendimas priklauso nuo sąlygų Lietuvoje.

Kad Vilniaus arkivyskupijos prijungimas būtų teisiškai patvirtintas? Tam tikslui reikia sudaryti konkordata, kuriuo būtų oficialiai nustatytos Lietuvos bažnytinės provincijos ribos ir jos santykiai su valstybe. Tačiau Lietuva yra okupuota ir neturi savo vyriausybės. Todėl konkordatas tarp Lietuvos ir Vatikano yra neįmanomas. Jei Vatikanas tokį konkordata sudarytų su Maskva ar net su jos pastatyta sovietine Lietuvos „vyriausybe“, tai aiškiai reikštų Lietuvos aneksijos pripažinimą.

Taigi, kol Lietuva nelaisva, pilnas Vilniaus arkivyskupijos prijungimas prie Lietuvos yra neįmanomas, nepakenkus Lietuvos laisvės reikalui. Tokios nuomonės yra ir vysk. P. Baltakis: „Oficialus arkivyskupijos sutvarkymas reikštų ne vien status quo, bet turbūt ir de jure dabartinių Vilniaus krašto sienų į Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą“ („Akiračiai“, Nr. 3, 1986 m.).

(Nukelta į 5 psl.)

OKUPANTUI SUGRĮŽUS

STASĖ

3

Atsisėdau ant kėdės briaunos. Kambario sienos neaprašomos spalvos, bjauros su juoda krauju dėme vidury. Ten toliau vėl dėmė. Dėmės, kraujas, kankinių kraujas! Mane pagavo siaubas, ir nejučiomis iškisau ranką į suknėlės kišenę, kur pirštais užčiuopiau kryželį. Mano mamos dovana. Prieš mirtį ji man pasakė: „Vaikeli, neturiu aukso. Štai imk šį kryželį. Jis stebuklingas, parvežtas iš Šventosios žemės. Tai bus tau geriausias ginklas“. Kryželį nešiojau, motinai mirus, kišenėje oro pavojus metu per karą. Ir dabar užmiršau, kad turiu stebuklingą kryželį. Dabar aš stipri, — pagalvoju, — motinos dovanotas kryželis neš laimę.

Po trumpos tylos tardytojas kreipėsi į juodaakį palydovą:

— Na, paimk popieriaus lapą ir apklausinėk ją. Tas viską surašė: vardą, pavardę amžių, išsimokslinimą, apie darbovietę, žodžiu, visą asmens biografiją.

Tardytojas pakilo iš kėdės, žemokas, kiek palinkęs, storo sprando ir trumpai kirptais plaukais. Dėvėjo mėlynas kelnės, sukištas į aulinius batus, juodą palaidinę, sukištą į kelnės, atlapa apykakle. Porą žingsnių žengė kambario vidurin. Veido negalėjau gerai įsižiūrėti, nes jis visą laiką buvo nudelbęs akis į žemę. Jis riktėlėje rusiškai:

— Na, ką. Pasikalbėsime. Kur jūs vyras? Čiort vas, sukinsan (vėlnias jūs griebti, šunpalaišis).

— Mano vyras namie, — atsakiau.

— Namie? Meluojate! Jūs svoloč! Visi jūs prakeikti vėlniai! — trenkė jis kumščiu į stalą, kad net popieriai pradėjo skraidyti. — Pasakykite, kur jūs vyras mokėsi. Kur jis dirbo? Kur jis yra dabar?

Tylėjau. Ką gi aš galėjau jam pasakyti? Jie viską aiškiai žino.

— Ką? Jūs tylite? Nenorite kalbėti? Aš klausiu, ką jūs veikėte? Ką? — jis nusijuokė. — Jūs tik šokote? Šokėja? Ir nežinote, ką veikė jūs vyras? Mes pažiūrėsime ir priversim jus išsižioti, — dar kartą nusijuokė, pridėdamas: „Dabar kiti šoka“.

Tardytojas blaškėsi po kambarį, daugė kumštis stalą, klausinėdamas apie vyro išsimokslinimą, tarnybą ir apie jo bendradarbius.

Galvoju, ko jiems reikia iš manęs. Vyras dirbo kariuomenės štabe, lankė aukštuosius karininkų kursus, vėliau, sunegalavus akims, įstojo į universitetą. Jie viską žino, tai ko dabar nori iš manęs?

Tardytoji šėlstant ir necenzūruotai keikiantis, pagaliau aš prasitariau:

— Prašau, nepykite. Aš nežinau, kuriais metais jis mokėsi, nei kur, nei ką dirbo. Turėjau savo rūpesčių. Vaikai, namų ruošia. Be to, jūs patys viską žino- te geriau negu aš. Tai kodėl mane egzaminuojat?

Tardytojas vėl nusijuokė:

— Šokate, šokate. Čiort vas. Dabar kiti šoka.

Neiškęntus šyptelėjau:

— Na ir gerai. Tegu dabar kiti šoka. O jus prašau nepykti.

Jis paraužė perpyko ir prie mano veido užsimo-

jo kirsti kumščiu, bet susilaikė.

— Jūs nuduodate kvailį ir norite mane apgauti! — rėkė jis. — Nieko nežinau, nieko nežinau, —

mėgdžiojo mane, — o kur jūs sūnus? Čiort jėvo (vėlnias jį neštų). Nežinote, kad jis su vokiečiais pabėgo? Vy prakiatyti narod (prakeikta liaudies). Mes priversime jus prabilti, — ir vėl jis keikėsi.

— Mano sūnus iš Lietuvos nebėgo. Jį vokiečiai paėmė darbams. Jūs puikiai tą žinote, — paaiškinau.

— O j Ameriką tai jis pakliuvo? Padlic! (keiksmazodis), — tardytojas žengė porą žingsnių atgal.

Pažvelgiau į krauju aptašytas sienas ir nejučiomis spaudžiau kišenėje motinos dovanotą kryželį.

Tardytojas, kiek aprimęs, staiga užklauso:

— Kuria valandą jūs vyras eina į darbą? Ir kokių kelių?

— Jūs žinote, kada einama į darbą. Tai valstybinis potvarkis. O kokia gatvė eina, tai negaliu pasakyti, nes nežinau.

— Kalbėsite ar ne? — mostelėjo ranka tardytojas palydovui, nelaukdamas mano atsakymo.

Visą laiką tyliai sėdėjęs juodaakis palydovas, maldaujantis ir mane pažiūrėjęs, ištare:

— Kalbėkite! Ar jūs žinote, kur esate?

Man tylint, tardytojas jam šūktelėjo:

— Veskite. Kai pasėdės, tai išmoks kalbėti. Tada atsakinės šį kvailį. Čiort jėvo.

Palydovas mane vėl vedė tamsiais koridoriais, kartodamas:

— Reikia kalbėti, reikia sakyti viską. O jūs kaip mažas vaikas.

— Tai ką turiu kalbėti? Nežinau, ko jūs iš manęs norite. Juk jūs viską žinote.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

PLB pirmininkui Vytautui Kamantui lankantis Bostone, buv. LB tarybos pirmininko Vytauto Izicko iniciatyva, LB Bostono apylinkės pirmininkas Brutenis Veitas liepos 28 d. pas save buvo sukvietęs pasitarimą, kuriame be šeiminko ir Vytauto Izicko dalyvavo LB Bostono apylinkės valdybos nariai, LB Bostono apygardos pirmininkas Česlovas Mickūnas ir kiti kviešti asmenys. Pasitarime pranešimą apie Lituaniistikos katedrą padarė PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, nurodymas, kad šiuo metu toji katedra jau ruošia 9-ns kandidatus magistro ar daktaro laipsniams iš lituanistikos, o taip pat, kad ligi spalio 1 d. reikia sudaryti 50,000 dol., kad būtų baigta įmokyti universitetui pasižadėtoji suma katedros reikalingam. Po trumpų pasitarimų pasitarime Lituaniistikos katedrai aukoję: po 1,000 dol. — Česlovas Mickūnas, Juozas Rasy, Brutenis Veitas ir Romas Veitas; 300 dol. — Edmundas Cibas ir 200 dol. — Gintaras Cepas. Tai naujas stambus įnašas Lituaniistikos katedrai, kuri anksčiau daug vietos ir apylinkės lietuvių yra parėmę. Kas dar galėtų naujais ar papildomais įnašais įsijungti į šio reikalingo darbo užbaigimą, prašomas susisiekti su LB Bostono apylinkės išdininu Kaziu Bačanskū ar savo įnašus siųsti tiesiog PLB valdybai į Chicago.

STIPENDIJA BOSTONIŠKEI

Lietuvių Fondui šiais metais skirstant pelną lietuviškiems reikalams, viena stipendija teko bostoniškai Inai Navazelskytei. Petro ir Inos Navazelskių dukrai, kuri dabar gyvena New York'e ir ruošiasi studijuoti Columbia University, Graduate School of Journalism. Toji stipendija paskirta iš mirusių lietuvių savanorių Fulgento ir jo žmonos Marijos Janonių iš Brocktono sudaryto stipendijų fondo, kurio tikslas — skirti stipendijas nepasiturintiems lietuviams, studijuojantiems politinį mokslą, žurnalistiką ar kitą mokslo šaką, naudingą Lietuvos laisvės atstatymo akcijai. Kita stipendija iš to fondo šiemet paskirta Sofijai Žutautaitėi iš Brazilijos, studijuojančiai Chicagoje. Taip Fulgentas ir Marija Janonai savo kukliomis paprastų darbininkų pajamomis, išmokslinė ir paruošę gyvenimui du savo sūnus, įsteigti stipendijų fondus dabar padeda kitiems išeiti mokslą.

PLEČIAMAS ŽINIŲ SKYRIUS

Nei Bostone, nei apylinkėse nesant lietuvių dienraščio ar savaitraščio, lietuvių radio programos sudaro vienintelę greitą viešo susižinojimo priemonę. Siekdamas galimai plačiau pasitarnauti lietuvių visuomenei, „Laisvės Varpas“ plečia savo laidose vietos žinių skyrių. Kas turi visuomeninio ar kultūrinio pobūdžio žinių, praneša jas „Laisvės Varpas“ vadovybei, kuri jas įjungia į artimiausią savo programą. Bet tos žinios turi būti praneštos, nes „Laisvės Varpas“ neturi kitų priemonių žinioms surinkti. Kai kitur išeinančioje lietuvių spaudoje žinios iš visuomen-

nio ir kultūrinio gyvenimo Bostone randa atgarsį tik po 2-3 savaitių nuo jų iškilimo, tai „Laisvės Varpas“ jas praneša tuojau pat, jei tik tos žinios pasiekia „Laisvės Varpą“, kurio antraštas yra: 173 Arthur St., Brockton, MA. 02492; telefonas — (617) 586-7209.

NAUJOS KNYGOS SUTIKTUVĖS

Rugsėjo 28 d. (sekm.) 3 val. p.p. Lietuvių klubo II a. salėje Moterų federacijos Bostono skyrius, vadovaujant Elenai Vasyliūnienei, ir talkinant vietiniams LKV „Ramošė“ ir Tautinės Sąjungos skyriams, rengia rašyt. J. Vizbaro-Sudūvo istorinio romano „Kur bėga Šešupė“ pristatymą visuomenei. Apie kūrinių visuomeninį aspektą kalbės E. Vasyliūnienė, literatūrinio požiūrio vertins Stasys Liepas. Knygos teksto ištraukas skaitys dramos aktorė ir režisierė Aleksandra Gustaitienė.

BOSTONIŠKIAI VEIKIA NET VASARĄ

Sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojamas komp. Jeronimo Kacinskio, atliko liepos 27 d. programą koncerto, surengto Lietuvių Pranciškonų sodyboje Kennebunkporte, Maine. Rugpjūčio 2 d. ten koncertavo sol. Daiva Mongirdaitė, o rugpjūčio 7 d. meninė programą su kitais atliko Elenos Vasyliūnienės iniciatyva ir pastangomis sudarytas vasarotojų choras, kuriam dirigavo Vytautas Eilinas. Šalia to Elena Vasyliūnienė buvo suorganizavusi vasarotojų diskusijas aktualiais lietuviškais reikalais.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Rugpjūčio 16 d. po ilgos ligos mirė Jonas Valiukonis, sulaukęs 86-rių metų. Pedagogas, visuomenininkas, daugelio lietuviškų organizacijų narys. Atsisveikinimą su velioniu J.P. Kaspero laidotuvių koplyčioje sekmadienį, rugpjūčio 17 d., pravėdė rašyt. Ant. Gustaitis, tardamas jautrų žodį. Šaulių organizacijos vardu kalbėjo Vl. Bajerčius ir Juozas Stašaitis. Palaidotas Forest Hills kapinėse po gedulingu pamaldų šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Liko našlė žmona Elena ir sūnus Jurgis su šeima.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 13 d. (šešt.) 7 val. vak. Lietuvių klubo IIIa. salėje LB Bostono apyl. valdyba ruošia Tautos šventės minėjimą. Paskaitą apie Rugsėjo 8-tąją skaitys Vytautas Rastonis. Meninę programą atliks Montrealio mergaičių dainos vienetas „Pavasaris“. Organizacijos prašomos minėjime dalyvauti su savo vėliavomis.

RENGINIAI

Spalio 5 d. (sekmad.) 3 val. p.p. Liet. klubo salėje etnografinio ansamblio „Sodautė“ pasirodymas, Rengia LTI Bostono skyrius.

Spalio 19 d. „Laisvės varpo“ metinis koncertas Liet. klubo IIIa salėje 3 val. po pietų. Programoje smuikininkai Mazurkevičiai.

Lapkričio 23 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Bostono „Ramošė“ skyrius.

Romas ir Lidija Rudžiai

SUMAINĖ AUKSO ŽIEDUS

J. V. SUDUVAS

Liepos 26-tąją dieną South Bostono lietuvių šv. Petro bažnyčioje Lidija Kontautaitė, Feliksas ir Laimos Kontautų dukterė iš S. Bostono, susituokė su inžinierium Romu Rudžiu, Genutės ir Algimanto Rudžių sūniumi iš Detroito, MI. Šv. Mišias atnėšavo ir jaunųjų moterys palaimino parapijos klebonas kun. Albertas Kontautas. Jungtinių metų giedojimo solistė Daiva Mongirdaitė, vargonais palydint komp. Jeronimui Kacinskui.

Nepaisant karštos dienos, bažnyčia buvo perpildyta žmonėmis. Vestuvinė puota vyko vakare Maironio parko didžiojoje salėje, Shrewbury, Mass., kurios sienas dailininkas Antanas Rūkštelė yra išdekoravęs meniškais Lietuvos vaizdų paveikslais.

Prie gėlimis papuoštų stalų susėdo beveik du šimtai penkiasdešimt kvieštų svečių, atvykusių iš Bostono, Brocktono, Worcesterio Norwoodo ir net iš tolimų lietuviškų telkinių — Floridos, Kanados. Iš Toronto jaunosios giminės — Aldona ir Petras Vilučiai su sūniumi Algijumi ir Henrikas Gelažninkas. Iš Detroito jaunojo Romo tėvai Rudžiai su dukra Dalia (pamergė) ir dviem sūnumis Algimantu ir Dariumi (abu broliai). Genutės Rudienės brolis Juozas Orentas su dukterimis Daiva ir Rasa, sūnum Linu. Iš Connecticut valstijos jaunojo Romo teta Ona Orentienė. Iš okup. Lietuvos jaunosios Lidijos seserė Aldona Pažymienė, viešinti pas tetą Birutę ir Klaudijų Šakenius.

Puotą pradėjo tautinių šokių šokėjų būrys, vedamas bostoniškio Gedimino Ivaškos, šokdami vestuvinę „Rezginėlę“ su juostoms. Į žaismingas šokančių poras įsijungė, atvykę į salę, ir abudu jaunieji Lidija ir Romas Rudžiai. Po šokių, svečiams džiaugsmingai sveikinant, šokėjų lydimi, abudu jaunieji prie puotos garbės stalo buvo sutikti tėvų su duona ir druska. Jauniesiems ir jų palydovams pabroliams ir pamergėms užėmus vietas prie stalo, kun. Alb. Kontautas palaimino valgius ir sukalbėjo maldą. Įvairius, lietuviškai pagamintus valgius į stalus nešiojo worcesteriškos lietuviškos, per garsiakalbius skambant vestuvinei muzikai, dainoms ir sutartinėms.

Po jaunųjų šokių, pasilinksminimo ir dainų, jaunosios

tėvas Feliksas Kontautas, dėkodamas visiems svečiams už atvykimą į vestuvinę puotą, savo dukrai ir žentui pasakė šiuos gražius ir įsidėmėtinus žodžius: „Tėvų meilė vaikams nesibaigia su atsisakyimu. Nežiūrint, kur gyvenimo bangos vaikus nuneš, jų laimė bus tėvų džiaugsmas, jų nesantaika — tėvų liūdesys“. Primindamas, kad joks materialinis gėris nesuteiks jiems džiaugsmo, jeigu jų širdyse nežydės meilė, ištikimumas ir pagarba vienas kitam. Prie kavos ir tortų puota vyko iki vėlyvos nakties. Mėgstantiems stipresnius gėrimus svečiams parko svetainės baras teikė greitą patarnavimą pagal skonį ir užsakymą nemokamai.

Vestuvės yra didelė ir garbinga šeimos šventė turinti gilią ir turtingą tradiciją bei apėigą mūsų tautoje. Per šimtmečius sukurtos vestuvinės apėigos ir dainos mūsų liaudyje, literatūroje yra vadinamos „Svodbinės rėdos“ vardu.

Grazu, kad tėvai, išleidami į savarankišką gyvenimą savo sūnų ar dukrą, nepaisydami didelių išlaidų, stengiasi priminti jiems ir kilnius lietuviškus papročius, kurie amžiais net svetimųjų aplinkoje saugojo mūsų tautą nuo išnykimo.

Mūsų kolonijos

Kennebunkport, Me.

ANTANO KEBLIO KONCERTAS

Kanada yra davusi gyvenantiems Amerikoje gerų

Kennebunkporto pranciškonų vienuolyno vyresnysis kun. Jurgis Gailiusis, programos vedėja Elena Vasyliūnienė ir sol. Antanas Keblys po koncerto.

Reikia save pažinti, kad galėtum sau vadovauti.

H. Bordeaux

solistų ir ansamblių. Solistas Antanas Keblys ilgą laiką duoda savo solo koncertus Kennebunkport, Me., pranciškonų vasarvietėje. Solisto akompaniatorius Aleksandras Stankevičius irgi gyvena Montrealyje. Jiedu davė koncertą šiemet rugpjūčio 4 dieną 8 v.v. Kennebunkporte pranciškonų vasarvietės didžiojoje salėje.

Programos pradžioje solistas atliko tris liaudies dainas „Žaliojo lankelė“, harmonizuota J. Tallat-Kelpšos, ir dvi liaudies dainas harmonizuotas A. Bražinsko: „Oi griežlėlė mano“ ir „Subatos dienelelės“. Antano Keblio balsas, jo spalva tinka labiausiai liaudies dainai, ko buvo tikėta visą laiką. Bet šiemet jis nustebino klausytojus įtraukdamas į savo programą net keturias operų arijas, kurias jis atliko programos pabaigoje. Programa buvo suskirstyta į keturias dalis su pertrauka viduryje.

Pirmoje dalyje solistas atliko Richard Strauss'o „Traum durch die Daemmerung“, „Geheimnis“ — Franz Schubert, „Ich liebe dich“ — L. von Bethoven ir „Ich grolle nicht“ — R. Schumann. Šio stiliaus, kuris yra sunkus atlikti, solistas yra dainavęs praeityje ir jis yra pajėgus tas dainas atlikti. Ypač gražiai praskambėjo „Ich liebe dich“ L. von Bethoven. Po pertraukos vėl skambėjo lietuvių kompozitorių dainos. „Pajūry“ — O.B. Kubilienės, „Jūros vėjas“ — Makačino, „Ar ateisi“ — G. Gudauskienės. Šios dainos sudaro lietuvių kompozitorių originalią kūrybą, rašomą lietuviams, nes, jeigu mes turime nedainuosim, niekas kitas to nedarys. Todėl jų prasmė yra ir patriotinė. Šias dainas solistas atliko tinkamai pasirodęs ir su didele meile.

Solistas padainavo žinomas operų arijas: Germonto ariją iš operos Traviata — Verdi. Šią ariją dainuoja daugiau mūsų solistų, nes ji yra gili savo turiniu ir graži savo melodijomis. Ariją reikalauja didelio balso, ką solistas parodė klausytojams. F. Schuberto „Liebe Schwannt auf allen Wegen“ praskambėjo švelniai ir poetiškai. Valentino ariją iš operos Faust, kur brolis melžiasi už savo sesers gerovę, nes ją jis vieną palieka eidamas į karą. Gounod sukūrė puikią operą, pagal Goethes kūrinį, kur velniui parduoda savo sielą už pinigų ir nekaltą mergaitę. Figaro ariją iš W.A. Mozarto operos „Figaro vestuvės“, komiška opera, kur šalia meilės temos buvo sprendžiamos ir socialinės problemos, tarnas turėjo būti gudresnis už savo poną. Čia solistas parodė savo balsą ir mokėjimą jį valdyti. Klausytojai reagavo labai šiltai ir prašė biso. Bisui buvo padainuota pora dainų, kuo ir koncertas baigėsi, klausytojams nenustojant ploti. Klausytojų reakcija buvo gal būt šilčiausioji palyginti su praėjusiais solisto koncertais.

Elena Vasyliūnienė

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Temporary Maid needed in Beverly area. 3 days per week. Hours 10-4. References required.

Tel. 238-5980

or

881-4313

IESKO DARBO

Moteris, kalbanti lietuviškai, ieško darbo prie liginio.

Tel.: 778-5434

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomoju 4 kamb. butą vyresnio amžiaus asmeniui/asmenims Marquette Parko apylinkėje. Skambinkite HE 4-4440

MISCELLANEOUS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

AUSTIN HOME IMPROVEMENT CO. Single and flat roof specialists. Aluminum siding, soffit, fascia and gutters. Thermal replacement windows. Room additions and basement remodeling. Kitchen and bathroom remodeling. Custom carpentry and masonry service. Concrete and tuckpointing. Drywall and painting. COMPARE OUR PRICES AND SAVE 637-5955

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge“.

ALLERGY DIAGNOSIS AND TREATMENT

We have specialized in the diagnosis and treatment of allergies in this area since 1962

120 Oakbrook Center
Oak Brook, IL 60521
312 574-0460

6508 Archer Avenue
Chicago, IL 60638
312 229-8811

9965 W. 151st St.
Orland Park, IL 60462
312 460-4466

Naperville Plaza
Washington & Gartner
Naperville, IL 60540
312 961-2960

Board Certified Allergist

ALGIRODO GUSTAIČIO

KELIONĖS NEŽINOMUOSE

K R A Š T U O S E

Nuotaikingai aprašyti atsiminimai

iš kelionių po:

MEKSIKA
MALAZIJA
SINGAPORA
JAPONIJA
HONG KONGA
KINIJA
THAI

Autorius su dail. J.

Pautienumi Meksikoje 1963 m.

Gaunama Drauge 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA

Kaina \$10.75 su persiuntimu. Illinois gyventojai dar prieda .72 valstijos mokesčio

MOSŲ KOLONIJOSE

DRAUGAS, trečiadienis, 1986 m. rugpjūčio mėn. 27 d. 5

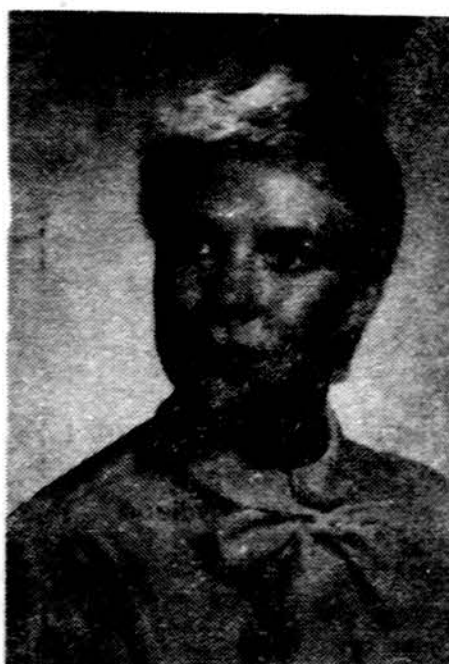

Lietuvių Moterų federacijos Philadelphia klubo narės su svečiais savo metinėje gegužinėje rugpjūčio 10 dieną V.V. Jankų gražioje sodyboje.

Nuotr. Sn. Jurskytės

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

NAUJI PROFESIONALAI

Gintarė Gečytė, Teresės ir Algimanto Gečių duktė, baigusi pradžios mokyklą, įstojo į Nazareth akademiją (gimnazijos kursas) ir ją baigė per trejus metus. Būdamą toje mokykloje, priklausė National Honor Society. Vėliau mokėsi La Salle universitete ir įsigijo bakalaurą laipsnį iš biologijos. Čia ji buvo išrinkta į būsimų medikų studentų garbės draugiją (Alpha Epsilon Delta). Po to studijavo mediciną Philadelphia College of Osteopathic ir š.m. birželio 1 d. gavo medicinos daktarės diplomą. Priklausė American Medical Women's Association ir redagavo mokyklos metraštį. Lankydama universitetą ir medicinos mokyklą, kaip savanorė dirbo Holy Redeemer ligoninėje ir talkino Rescue Squad.

Labai aktyviai reiškėsi lietuviškame gyvenime. Baigusi Vinco Krėvės liuanistinę mokyklą, kurį laiką joje dirbo kaip mokytoja. Priklausė Jau-

nimo sąjungai, ateitininkams, skautams ir Australijoje dalyvavo jų Tautinėje stovykloje. Dainavo „Vilties“ chore, šoko „Aušrinės“ taut. šokių grupėje ir su ja dalyvavo vienoje Tautinių šokių šventėje. 1979 m. aktyviai reikėsi Jaunimo kongrese Europoje, o 1983 m. Philadelphia jaunimui atstovavo Jaunimo kongrese Amerikoje. Šiuo metu stažą atlieka Šv. Juozapo ligoninėje Philadelphia. Planuoja dirbti bendros medicinos srityje.

Daina B. Krivickaitė, vet. dr. Kazio ir Danutės Krivickų duktė, baigusi medicinos seserų kursą Villanovos universitete, gavo bakalaurą laipsnį iš slaugymo (Nursing). Toliau studijas tęsė Šv. Juozapo universitete ir 1985 m. gruodžio mėn. įsigijo magistro laipsnį iš gerontologijos administracijos. Studijuodama darbavosi Ardmore Community Health Association, skaitė paskaitas pensininkams, Pennsylvania ligoninėje buvo vakarinės pamainos vyriausia medicinos sesuo. Šiuo metu kaip koordinatore dirba Philadelphia Health Plan įstaigoje.

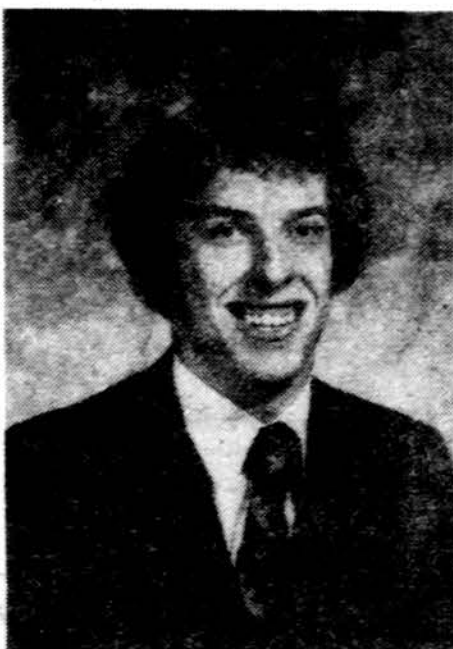
Būdinga, kad ji studijoms atvykusi iš kitur, labai greitai įsijungė į visuomeninį gyvenimą. Šoko „Vakarinės“ taut. šokių grupėje, buvo LB valdyboje. Vieną vasarą vadovavo Neringos stovyklai ir kartu dirbo kaip medicinos sesuo. Šiuo metu yra Lietuvių namų direktorių tarybos narė.

Lydija A. Zerr, a.a. Charles ir Aušros Mačiulaitės-Zerr duktė, š.m. pavasarį studijas apvainikavo bakalaurą laipsniu iš sociologijos. Buvo dekanų garbės sąrašo, aktyviai reikėsi Pre-Law klube ir, kaip geriausiai baigusi Rosemont kolegiją, gavo stipendiją tolimoms studijoms ir akademinį žymenį. Jau yra priimta į Temple universitetą ir rudenį pradės studijuoti teisę. Praėjusią vasarą praktikavosi šeimos teismo įstaigoje. Jai buvo pavesta paruošti kultūrinę programą pataisos

namuose esantiems nepilnamečiams.

Yra registruota slidinėjimo instruktorė, priklauso baltų jaunimo organizacijai, baigė Vinco Krėvės šeštadieninę mokyklą, šoko „Aušrinėje“, dalyvavo skautų ir ateitininkų veikloje, yra Jaunimo sąjungos narė.

Paulius K. Dainora, Dalios ir Kęstutis Dainorų sūnus, ketverius metus studijavo Villanovos universitete ir š.m. gegužės mėn. įsigijo bakalaurą laipsnį iš mechaninės inžinerijos. Priklausė Tau Beta Pi ir Pi Tau Sigma inžinerių organizacijoms. Aktyviai reikėsi universitete radijo draugijoje. Trejus metus buvo programų paruošimo vicepirmininkas, o vienerius metus visos draugijos pirmininkas. Dalyvavo universiteto orkestre. Dabar dirba Bechtel Power korporacijoje.

Yra baigęs liuanistinę mokyklą, šoko „Aušrinėje“, nuo mažens buvo veiklus skautas ir dalyvavo jų jubiliejinėje stovykloje.

Edmundas Puodžiūnas, Jono ir Anelės Puodžiūnų sūnus, šį pavasarį baigė arkivyskupo Rayan gimnaziją. Visą laiką priklausė tos mokyklos orkestui, kurį laiką buvo jo valdybos pirmininkas, o paskutiniaisiais metais ėjo kapitoną pareigas. Šis orkestras yra garsus Pennsylvania valstijoje. Jis dalyvavo Floridų orkestro varžybose ir laimėjo pirmą vietą. Edmundas rudenį Holy Family kolegijoje pradės studijuoti pedagogiką. Pa-

Rochester, N.Y.

RASYTOJO JURGIO JANKAUS PAGERBIMAS

Jurgis Jankus — suka-tuvininkas. Tai asmuo, kuris iš kitų išsiskiria ne tik įvairiaspalviu rasytojo talentu, bet taip pat yra stipriai įaugęs į Rochesterio bendruomenės bei parapijos veiklą.

Per eilę metų jo ruošiamos literatūrinės vakaronės su žymiaisiais mūsų literatais yra neužmiršamos. Tai vertinga jo dovana mums. Atrodo, šiuo pavyzdžiu yra pasekę ir kiti.

O kiek jo darbo ir pasiaukojimo įdėta į mūsų parapijos išlaikymą, tai tik labai artimi prieteliai težino. Paminėtini jo ruošiami kiekvienam sekma-dienii skaitiniai iš L.K. Bažnyčios Kronikos, skaitomi antrojo skaitinio vietoje per šv. Mišių auką. Jie tokie taiklūs ir širdį paliečiantys! Svenčių proga atsilankę svečiai jų sujaukinti reiskia pasigėrėjimo nuostabą.

J. Jankus suranda laiko ir norintiems lietuvių kalbos mokytis ar ją pagerinti. Jis visada ten, kur sukamas lietuviškos veiklos ratelis.

Tai toks nesiskundžias, visada besišypsas, mūsų labai sukašdienintą rasytoją Jurgis Jankus. Klebonas kun. Justinas Vaskys, OFM, jo gimtadienio proga pavadino jį gailėstinguoju samariečiu. Labai tikslu!

Jurgio Jankaus 80-ties metų amžiaus ir jo kūrybos akademiją rengia parapijos religinė — kultūrinė sekcija. Pirmininkė — Birutė Litvinienė. Akademija įvyks Šv. Jurgio parapijos salėje rugsėjo 13 d. šeštadienį, 7:30 v.v. Kalbės poetas — dramaturgas Stasys Santvaras, visada čia labai

žymėtina, kad jo tėvai stengiasi vaikus išmoksinti, dalyvauja lietuviškoji veikloje ir finansiškai remia įvairius užmojus.

Džiaugiamės šių jaunų žmonių pasiektais laimėjimais, sveikiname juos, linkime sėkmės ateities keliuose ir viliamės, kad jie ir toliau praturtins mūsų kultūrinį gyvenimą.

IŠVYKA Į GAMTĄ

Rugpjūčio 10 d. Vytauto ir Vandos Jankų medžiais, krūmais, gėlėmis skėstančioj sodyboj, prie tyvuliuojančio ežero, Delran, N.J., esant nuostabiai gražiam orui, įvyko tradicinė LMF Philadelphia klubo gegužinė. Pasi-džiaugti gamtos grožiu, pagyventi pakilia nuotaika bei padiskutuoti įvairias aktualijas iš Delran ir Philadelphia susirinko gražūs būrelis narių ir kviestinių svečių. Besivaišinant skaniais valgiais bei gaivinančiais gėrimais, pokalbiai užsi-tėsė iki sutemų. Į juos gyvai jungėsi ir Albina Ramuškienė, viešnia iš Melburno, Australijos. Ją kelias savaites Delrane nuosirdžiai globojo Bronė Karaškieinė ir plačiai supažindino su Atlantic City.

REMKIME TAUTOS FONDA

Tik nuo mūsų priklauso, ar būsime girdimi laisvajame pasaulyje.

Nepamirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO, pagerbdami artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukodami TAUTOS FONDUI, paremsite ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir informacijos apie tikrą padėtį ok. Lietuvoj skleidimą.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

laukiamas svečias. Bus prog-rama ir vaišės.

Visi kviečiami ir laukiami! V.Z.

Kennebunkport, Me.

ŠVENTO PRanciškaus DVASIA

Atsimenu tą laiką, kada ne-vienas ašaras liejo, klaus-damas savęs, kas bus iš Kennebunkporto? Liūdnei atrodė puiki vienuolyno apy-linkė, tuščia, gražiai prižiū-rėta gal poros asmenų. Bet tie laikai jau praėjo. Šiandieną sekmdieniais automobiliai dumia koplyčios link ir koply-čia būna perpildyta. Tokia ji buvo šimet rugpjūčio 15 dieną, Šv. Marijos šventėje, kada koplyčioje vyko neįtikė-tini dalykai. Devyni jauni žmonės buvo priimti į novi-ciata, užsilviko pirmą kartą rudą pranciškonų abitą. Keli atnaujino savo įžadus, kai kurie davė pirmus laikinus įžadus ir vienas — įžadus visam gyvenimui.

Kai pasižiūri į tą grupę žmonių iš įvairių gyvenimo vietovių ir profesijų baigę kolegijas, ko jie ieško toje šeimoje, kuri yra vadinama pranciškonais? Turtingoje Amerikoje, kur žmonės siekia turtų, jaunas žmogus atsako „taip“ į keisčiausią klausimą: ar tu mylėsi neturtą? Ir duoda įžadus neturto, skastybės ir klusnumo. Tai yra naujas pasaulis, palyginus jį su televizijos rodomom ir aiš-kinamom temom. Amerikos žemynė gyvena žmonės lyg iš kito pasaulio, galvoja kitaip, tiki ir meldžiasi.

Labai įspūdingos buvo šimet tos pamaldos. Mūsų kaimo vaikai, kurie patys buvo įvilkti į tą rudą rūbą prieš 50 metų, o gal 40 metų.

N.J., esančiais kasiniais bei Philadelphia įdomybėmis.

Klubo pirmininkė Sniega Jurskytė reikšdama padėką sodybos savininkams, įteikė dovanėlę. Ji taip pat yra labai dėkinga Karaškieinei, dau-giausia prisidėjusiai prie val-gių paruošimo.

Šiuo metu klubo valdybą sudaro Sniega Jurskytė — pir-mininkė, Regina Raubertaitė — vicepirmininkė ir iždinin-kė, Bronė Impulėnienė — sekretorė ir Birutė Valaiš-nienė — narė.

MIRTIS

Sulaukusi 92 m., š.m. liepos 28 mirė Elzbieta Grinkevičienė. Buvo kilusi iš Rymiškių km., Smilgių valsč., Panevėžio apsk. Po gedulingų Mišių Šv. Jurgio bažnyčioje buvo palaidota Holy Sepulchre kapi-nėse. Lūdesyje pasiliko duk-terys Stefanija Bagdonavičienė, Bronė Impulėnienė, du sūnus Lietuvoje, 10 vaikaitių ir 10 provaikaitių. Gilios senatvės dienos ilgai nega-luojančia motina namuose labai nuosirdžiai rūpinosi duktė Stefanija. Po ilgų kelio-nių velionė visą laiką gyveno Philadelphiaj.

Bronius Vaškaitis

Ar tada, kada jie Lietuvoje priėmė šv. Pranciškaus regu-lą, jie galvojo, kad jiems teks būti misijonieriais ir apaš-talais tokio krašto, kaip tur-tinga ir didelė Amerika? Mes visuomet kalbame apie misi-jonierius mūsų krašte, tiki-mės, kad kada Lietuva bus laisva, jai reikės misijonierių. Mes niekad nepagalvojame, kad mes lietuviai esame da-bar pašaukti būti misijonie-riais keisčiausiomis sąly-gomis ir mums mažai suprantamu būdu. Kada kitose vietovėse Amerikoje trūksta pašaukimų ir semi-narijose kunigų pašaukimai mažėja, Kennebunkportas reikalingas medžiaginės para-mos, kad galėtų savo įstojan-čius jaunuolius išlaikyti. Ar dėl regulos lengvumo? Ne. Šalia religinės minties yra ir mūsų lietuviška: kiekvienas istojęs į pranciškonų eiles, turi mokytis lietuviškai. Ir tas traukia jaunimą, o ne stumia jį. Mūsų vyresnių pranciš-konų dvasia, jų pasaulio supratimas, jų elgesys — visa tai yra traukiantis magnetas ir gražią vietovę, vadinamą Franciscan Vicariate of St.

Casimir. Pranciškonai išveda mūsų šventąjį Kazimierą į plačiuosius vandenis, kaip ir modernųjį meną. Tūkstančiai žmonių lanko šią Kennebunkporto koplyčią. Jų tarpe tokie žymūs žmonės kaip senatorius Musky, vice-prezidentas Bush ir visa eilė kitų amerikiečių, kurių mes vardo gal ir nesužinosime.

Elena Vasyliūnienė

UPĖS PROBLEMOS

Geltonoji upė, ilgiausia Ki-nijoje, pagal specialistus teka į didžiausią aplinkos katas-trofą, rašo „Peking Review“. Geltonoji upė yra biologškai beveik mirusi. Į šią 6,300 km ilgumo upę kasdien įplaukia 16 milijonų tonų nešvaraus vandens. Nuo 1984 m. lapkri-čio įvestas parėdymas valyti atliekų vandenį, bet Kinijoj tarp minties ir veiksmo yra ilgas kelias. Miestai, pramonė ir žemės ūkis kasdien teršia upę. Net ir giliau žemėje esan-tis vanduo daugelyje apgy-ventų vietų turi iki 80% žalin-tą gražią vietovę, vadinamą Franciscan Vicariate of St.

MIELAM DRAUGUI,

A.†A.

VINCUI VAIČIŪNUI

mirus, Jo ŽMONA, DUKTERĮ su šeima bei artimuo-sius nuosirdžiai užjaučiame.

Elena ir Antanas Kvedarai
ir dukters su šeimomis

Savannah, Georgia

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS — BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Lietuvos jaunimas net iš kelių vaslių žada dalyvauti Liet. Jaunimo sąjungos rugpjūčio 31 d. ruošiamame šokių vakare netoli Union Pier esančioje American Legion Post 169 salėje, maždaug 3 mylios nuo New Buffalo, ant 12-to kelio. Puiki proga susitikti ir pabendrauti. Visi kviečiami. Pradžią 8 val. vak.

x Dalia Būtenienė atvyko iš Washingtono į Laimos Sidrytės ir Vainio Aleksos vestuves, kurios įvyko rugpjūčio 23 d. Ji žavėjosi vestuvių tautinėmis tradicijomis.

x Paulius Jurkus bus paminėtas lietuviškam Sophie Barcus šeimos radijo programoje (banga 1450 AM) ši sekmadienį, rugpjūčio 31 d., 7:30 val. ryto. Kalbės ir jo kūrėjų skaitys Algirdas Titus. Antanaitis ir Julius Lintakas.

x Dr. Dalia ir dr. Leonas Šulai iš Portage, Wisc., susilaukė pirmagimės dukrelės Dianos Dainos. Jiedu anksčiau gyveno Chicagoje ir Pittsburgu, kur specializavosi įvairiose ligoninėse. Dr. Dalia medicinos mokslus yra baigusi Vilniuje, o dr. Leonas – Vienoje. Naujagimė džiaugiasi ir dr. Dalios tėvai Džigrai, kurie, šiuo metu svečiuojasi pas savo dukros šeimą.

x Petronėlė Orinitaitė, „Legendų liepsnos“, poemos. Išleista „Vilties“ draugijos, spausdinta „Dirvos“ spaustuvėje. Leidinys 91 psl. Viršelį ir aplanką piešė dail. Birutė Vilkutaitė-Gedvilienė. Kaina nepažymėta.

x Balso Beverly Shores skyriaus rengiama gegužinė įvyks irž. Kazimiero ir Elenos Focių gražioje sodyboje rugsėjo 7 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Tai dieną Balfas rengia Tautos dienos ir Marijos gimimo minėjimą Šv. Onos bažnyčioje 11:30 val. r. Šv. Mišias atnašaus kun. Mykolas Kirkilas, giedos sol. Algirdas Brazis. Laimėjimams bus dailininkų kūriniai.

x Veronika Kiznienė, Rockford, Ill., atsiuntė 15 dol. „Draugo“ palaikymui, gražino laimėjimų šakneles su prierašu: „Gaila, kad negaliu didesnę sumą paremti „Draugo“... linkiu visiems sėkmės dirbant sunkų ir nedėkingą kultūrinį darbą“. Nuosirdus atsiuntė už mielą paramą ir linkėjimus.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS
Vytėnis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2–3 val. vak.
Šeštadienį 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 990-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

CHICAGOS ŽINIOS

GINČAI DĖL BIBLIOTEKOS

Buvo planas bankrutavusios Goldblatt krautuvės rūmus Chicagos centre perdirbti į biblioteką. Tačiau miesto bibliotekų taryba nusistatė, kad tie rūmai pasenę, geriau statyti visai naujas patalpas centrinei bibliotekai. Tą patyręs, gubernatorius Thompson vetavo davimą 5 mil. dolerių Goldblatt rūmų perdirbimui į biblioteką, bet pareiškė, kad bus duota parama, kai iškilis geresnis projektas.

SAN FRANCISCO BALETAS

Prie Chicagos esančiame Ravinijos parke nuo rugpjūčio 20 d. penkis vakarus programą atlikti pakviestas San Francisco baletas, susilaukęs palankių spaudos atsiliepimų.

KILS NUOMOS

Dienraščio „Sun-Times“ surinktomis žiniomis nuo rudens Chicagoje nuomos gali pakilti nuo 5 iki 10%, nes brangsta kūrenamos dujos, elektra, vanduo, brangiau tenka mokėti elektrotechnikams, vamzdžių taisytojams.

SALINA ASBESTAS

Iš mokyklų patalpų Chicagoje šalinamas asbestas, pavojingas sveikatai. Argo priemiesty net pamokų negalės būti, kol baigs mokyklos rūmų valymą nuo asbesto.

NYKSTA UPĖTAKIAI

Gamtininkai nustatė, kad Michigano ežere dėl taršos ir kitų priežasčių nyksta upėtakiai.

ATNAUJINA DEARBORN STOTĮ

Dearborn geležinkelio stoties rūmus nupirke verslininkai praveda atnaujinimą. Tose patalpose bus krautuvės ir prekių sandėliai.

„TRIBUNE“ TEISMAS

Chicago spaustuvinių unijos 16-tas vienetas džiaugiasi sulaukęs teismo nutarimo, kad unijos gincas su „Tribune“ leidėjais dėl priėmimo grįžtančių ir darbų tarnautojų būtų sprendžiamas teisme. „Tribune“ spaustuvinių kūrėjų streikas užsitęsė ilgiau kaip metus.

NEGAUS KOMPENSACIJOS

Apie 2,800 Illinois ir Utah valstijos pilno liekyklų darbininkų, neįmanantį dirbti USX fabrikuose, negaus kompensacijos. Illinois Tarnybų saugumo departamentas nutarė, kad šiuo atveju yra streikas, ne fabriko uždarymas.

IŠ ARTI IR TOLI VOKIETIJOJE

— A. a. Gustavas Wagner, mirė šių metų kovo 12 d. Čilėje. Buvo gimęs 1907 m. rugsėjo 22 d. Mickuose, Šakių apskr. Gimnaziją baigė Marijampolėje. Studijavo evangelikų teologiją, germanistiką, pedagogiką ir filosofiją Vytauto D. universitete Kaune, vėliau Vilniuje ir Frankfurtu. Kunigu įšventintas 1935 m. balandžio 28 d. liuteronų bažnyčioje Šiauliuose. Dirbo kaip kunigas Marijampolėje, Kalvarijoje, Vilkaviškyje, Piliškiuose, mokytojavo Pagėgiuose, vėliau dirbo kaip kunigas Žem. Naumiestyje, Jurbarko ir Vak. Prūsijoje. Liko žmona, dvi dukros, sūnus ir penki vaikaičiai. Trys broliai buvo antrajame kare.

x Inž. Vytėnis Milūnas rugpjūčio 27 d. Lietuvių Egzekutyvų klubo priešpiečiuose kalbės apie pastatų šildymo, šaldymo ir vėsinimo sistemų projektavimą ir įvairias problemas. Priešpiečiai vyks Chicago Bar Assoc. patalpose, 29 S. LaSalle, Chicagos vidurmiestyje. Pradžią 12 val. Lietuvių egzekutyvų klubas jau kelintą kartą paskaitininkais kviečia jaunus lietuvius profesionalus.

x Silvijos Jasinevičiūtės su Kenneth Jokerts užsakai prieš santuoką eina Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke.

x Bronio Railos „Tave mylėti tegalima iš tolo“ — naujausia knyga, kurioje sudėtos kalbos per radiją ir ok. Lietuvių. Knyga įdomi savo temomis ir svarstymais, intriguojanti kaip ir kitos B. Railos knygos. Knyga turi 442 psl. Viršelį ir aplanką dail. Vytauto Virkau. Šios knygos leidėjas-mecenatas yra Kosmas Ramonas. Autoriaus — tryliktoji knyga. Knygą galima gauti ir „Draugo“ administracijoje.

x Kom. Vl. Jakubėno 10 m. sukakčiai prisiminti norima išleisti knygą apie šį vieną iš žymiausių mūsų kompozitorių. Yra renkama įvairi iliustruota medžiaga. Ją prašoma siųsti Vl. Jakubėno draugijos pirmininko adresu: Ed. Šulaitis, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60650.

x Margutis kviečia atsilankyti į Čiurlionio ansamblio koncertą, kuris rengiamas rugsėjo 20 d., šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centre. Bilietai iš anksto gaunami Vaznelių parduotuvėje ir Margučio raštinėje.

x Jonas Striauskas, St. Petersburg, Fla., gražindamas laimėjimų šakneles, atsiuntė ir 20 dol. auką. Nuosirdus atsiuntė.

x Feliksas Kontautas, So Boston, Mass., už gerą „Draugo“ informaciją atsiuntė 20 dol. jo paramai. Labai dėkojame.

x Jadvyga Povilaitienė, Omaha, Nebr., Ignas Simonaitis, Bloomfield, Ct., kiekvienas gražino laimėjimų šakneles su 15 dol. auka savai spaudai. Didelis atsiuntė.

x Ernestina Gražienė, Chicago, Ill., atsiuntė 20 dol. ir gražino laimėjimų šakneles. Be to, savo trumpame laiške rašo: „Nuosirdžiai linkiu geriausios sėkmės kuo daugiau pajamų gauti mūsų laikraščiu „Draugui“. Nuosirdus atsiuntė už auką ir gerus linkėjimus.

x Kun. P. Kairiūnas, Calgary, Alb., Kanada, gražindamas laimėjimų šakneles, atsiuntė 20 dol. savos spaudos stiprinimui. Nuosirdus ir didelis atsiuntė.

x Ona Žiupsnienė iš Chicagos, prisimindama savo a.a. brolių Joną Polikaitį, mirusį Vilniuje Lietuvoje, atsiuntė „Draugui“ 25 dol. auką. Nuosirdus atsiuntė.

x Kostas Mykolaitis, Detroit, Mich., gražino laimėjimų šakneles su 12 dol. auka. Po 11 dol. atsiuntė — M.G. Simaitis, Coeur d'Alene, ID. Juozas Naumus, Livonia, Mich., Labai dėkojame.

x Reikalingas kasininkas (teller) dirbti pilną laiką. Turi mokėti naudoti rašymą mašinėlę. Nebūtinas kasininko patyrimas. Skambinti Mutual Federal Savings — tel. 847-7747. (sk.)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

BEISBOLININKAS

Tėtukas žaidžia golfą, Aš beisbolo imuos. Jei Gyty ar Adolfą Kada randu namuos,

Tuoju sviadinį pačiupam Ir — parkan tekini. Greitai mes, nesuklumpam. (Juk nesame seni).

Smagu lazda užtvoti, Net švilpia sviadinys. Smagu kai ima ploti Ramūnas ar Benys.

O man už vis smagiausia — Šiandien nepralaimėti. — Kodėl? — kažakas paklausia. — Žiūrovų tarpe — tėtė!

PAPARTĖLIO ŽIEDE

Žydi gėlės aplinkui — Vasarėlė jau čia, Iš visur susirinko Baltos naktys slapčia.

Skraido, šviečia žibintai Vabalėlių mažų, Kai aptemę suvinta — Miela taip ir gražu!

Švento Jono rytelį Papartėlio žiede, Laimos laimę sudėjo Tau sapnų parade.

Ar tu kelsi iš ryto, Ar ieškosį naktia, Jei žiedelis užkrito — Tai laimuzė jau čia.

Gera pasaką sekti Apie laimę visų, Jono šventąjį naktį, Kai širdelė šviesu.

O.B. Audronė

MANO TRYS DIDŽIAUSIOS BAIMĖS

Viena iš mano didžiausių baimių buvo kai mes su savo laivu atplaukėme iš Sarnios, o prie kranto buvo tokia didelė migla, kad negalėjome nieko pro ją matyti. Mes turėjome apsisukti ir surasti kitaip grįžti namo.

Mano antra baimė buvo kai mano visa šeima važiuavo apsi-pirkti maisto, o aš paklydau. Aš pradėjau verksti, bėgiojau po visą krautuvę ieškodamas mamos. Pagaliau ją suradau. Trečioji baimė prasidėjo kai mano tėtė ėjo į banką, o aš pasilikau mašinoje. Aš labai susinervavau, nes reikėjo labai ilgai laukti. Paskiau mano tėtė atėjo ir man pasakė, kad buvo labai ilga eilė ir man nereikėjo rūpintis.

Aleksas Mitrius, Detroito „Žiburio“ lit. m.-los mokinių. („Skambutis“).

MANO IŠGASTIS

Aš buvau labai išsigandusi po filmą „Žiaunus“. Net nenorėjau plaukti savo baseine, nes maniau, kad ryklis atplauks ir mane suės. Kai miegojau, maniau, kad ryklis po kilimu ar po lova. Kartą, kai buvau Marineland, vienas berniukas sušuko „Shark“! Man net kvapą užėmė. Man labai patinka žuvis, bet ne jūra. Teresė Giedraitytė

Ašėjau gatve ir staiga šuo pradėjo loti. Išsigandau ir pradėjau bėgti. Jis mane įkandė, bet nebuvo kraujo. Labai išsigandusi nubėgau namo. Andrytė Nelsaitė,

Devynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Iliustracija A. Gustaičio knygos „Žuvininkai“

TRYS VĖLĖS, ZVAIGŽDĖ, MĖNULIS

(konkursinė liaudies pasaka) (tęsinys)

Mergaitė vėl išbėgo į kiemą vandens atsinešti pusryčiams. Ragana vėl išėmė karalaičio plaučius. Mergaitė pamąčius: atėmė, įdėjo karalaičiui ir užsiuvo. Ir trečią kartą dukteriai išėjus tas pats atsitiko. Ragana norėjo tuos plaučius įmesti į katiliuką, kuriame virė vanduo. Duktė vos vos spėjo pagriebti plaučius iš raganos rankų. Vėl įdėjo karalaičiui ir gražiai susiuvo. Karalaitis išmiegojęs atsikėlė, mergaitė jį paklausė:

— Ar sveikas išmiegojai? — Gerai išmiegojau, tik truputį skaudėjo. Jam skaudėjo toji vieta plaučių, kurią motina buvo prikišus prie karšto katiliuko šono. — Tai nieko! — sako mergaitė, — duosiu tau vaistų ir išgysi.

Visi susėdę pusryčių valgtyti. Motina sau pasidėjo sidabrinį šaukštą valgymui. Pavalgius šaukštą išidėjo į kišenę tarmada: — Na, sveteli, jei paduosi man mano šaukštą rytoj pusryčiams, tai būsi mano žentu, o jei ne, tai nebūsi.

(Bus daugiau)

Žodžiai, kuriuos reikia paaiškinti ir po sakinį parašyti: 1) katiliukas, 2) spėti (spėjo), 3) pagriebti, 4) atsikelti (atsikėlė), 5) skaudėti, 6) prikišti (prikišus), 7) svetelis (svetėlis), 8) aizyti, 9) akcentas, 10) akyklas.

KALBAMOJI MAŠINA

Duktė skaito mokslinį žurnalą ir atsigręžusi į tėvą klausia:

— Tėveli, ar tiesa, kad pirmą kalbamąją mašiną išrado Edisonas?

— Ne, — atsakė tėvas. — Pirmąją kalbamąją mašiną sukūrė Dievas, kurdamas moterį. Edisonas tik pagerino, kad kalbamąją mašiną galima išjungti.

VELNIAS VIJO ŠVEDŲ KARIUOMENĖ

(Lietuvių tautosaka)

Lietuvoje yra akmuo „Velnio pėda“ vadinamas. Jame yra maža duobelė — pėda, kurią velnias įspaudęs. Po lietaus toji pėda yra pilna vandens. Moterys, grįždamos iš lauko karves pamėlusios, šieną grėbusios ar rugius pjovusios, užsuka prie Velnio Pėdos, pasitrina skaudamas vietas ir išgyja. Ta pėda yra išlikusi nuo tų laikų, kai velnias vijo švedų kariuomenę, stovėdamas ant to akmens. Tad ir paliko savo kojos įspaudą, kuris, lyg paminklas, bus iki pasaulio pabaigos.

(Užrašė Ona Sliesoraitytė, Seimamieties kaime, Tauragnų valsčiuje, 1938m.) (Iš dr. Balio archyvo).

TĖVAS IR SŪNUS

— Koks čia pasisveikinimas? — klausia nustebejęs tėvas, atskridęs lėktuvu pas gimnazijoje besimokantį sūnų. — Vos išlipau iš lėktuvo, o tu jau prašai pinigų...

— Bet, tėveli, aš nekaltau, kad lėktuvas vėlavo keturias dešimt minučių...

JEI SUSITIKČIAU SU PREZIDENTU REAGANU

Aš prezidento paklauskiau, kodėl jis nesukuba pastatyti „Star Wars“ sistemos? Mano svarbiausias klausimas būtų, kodėl jis nesirūpina Lietuvos nepriklausomybe?

Dalius Gilvydis

Aš paklauskiau, ar jam patinka juokai apie jį spaudoje ir televizijoje?

Lina Damušytė